

การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

โดย
นางสาวปิยนาท ธนพรวรกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ

โดย
นางสาวปิยนาท ชนพรวรกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION AND LEARNER'S DESIRED
CHARACTERISTIC OF SCHOOL UNDER BANGKOK METROPOLITANT
ADMINISTRATION NORTHERN KRUNGTHON GROUP

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Department of Educational Administration

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2017

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

57252318 : การบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ, คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

นางสาว ปิยนาด ชนพรวรกุล: การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร และ3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้ใช้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยวิเคราะห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้านและอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ คือ ด้านการบริหารการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการศึกษา ด้านการประกันคุณลักษณะการศึกษากับงานวิชาการ ด้านการวางแผนวิชาการ และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้านและอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ มุ่งมั่นในการทำงาน อยู่อย่างพอเพียง และใฝ่เรียนรู้

3. การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

57252318 : Major (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Keyword : ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION, LEARNER'S DESIRED CHARACTERISTIC

MISS PIYANAT TANAPONWORRAKUN : THE ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION AND LEARNER'S DESIRED CHARACTERISTIC OF SCHOOL UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION NORTHERN KRUNGTHON GROUP THESIS
ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR VORARKARN SUKSOODKEAY, PH.D.

The purposes of this research were to find :1) the academic affairs administration of school under Bangkok metropolitan administration northern krungthon group 2) the learner's desired characteristic of school under Bangkok metropolitan administration northern krungthon group and 3) the relationships between the academic affairs administration and learner's desired characteristic of school under Bangkok metropolitan administration northern krungthon group. The sample of school under Bangkok metropolitan administration northern krungthon group. The research instrument was a questionnaire. The statistics were frequencies, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's Product -moment correlation coefficient.

The research findings were as follows:

1. The academic affairs administration of school under Bangkok metropolitan administration northern krungthon group, as a whole was at a highest level, and as an individual aspects were at a highest level in 5 aspects and were at a high level in 4 aspects. To rearrangement by arithmetic mean from high to low were School Curriculum management, Assessment of learning outcomes, Academic supervision with in the school, Learning management, Media development innovation technology and learning resources, Research for quality development, Education quality assurance with academic work, Academic planning and Community involvement in academic strengthening.

2. The learner's desired characteristic of school under Bangkok metropolitan administration northern krungthon group, as a whole was at a highest level, and as an individual aspects were at a highest level in 5 aspects and were at a high level in 3 aspects. To rearrangement by arithmetic mean from high to low were love of nation religion king, Honesty and integrity, cherishing Thai-ness, Public mindedness, Dedication and commitment to work, observance of principles of Sufficiency Economy philosophy in one's way of life.

3. There relationship between the academic affairs administration and learner's desired characteristic of school under Bangkok metropolitan administration northern krungthon group was found at .01 level of statistical significance.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเดียว ประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์ กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุตา เตียเจริญ ประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.วิภา ทองหง่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหาร การศึกษาทุกท่าน ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ และปรับปรุงแก้ไขงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ ดร.ไพยม จันทร์น้อย ดร.เฉลียว ยาจันทร์ รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ ผอ.พวงผกา แสงเงิน และนายพรไพสน คนมี ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบและ ให้คำแนะนำ ในการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือในการทำวิจัย

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็น อย่างดี

คุณประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ขอมอบแต่บิดา มารดา ที่วางรากฐานการศึกษาและ ส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพบนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคม และครู อาจารย์ ที่ได้ สั่งสอนอบรม ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้คำปรึกษาแนะนำ และให้การดูแลช่วยเหลือด้วยดีทั้งในอดีต และปัจจุบัน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ปิยนาถ ธนพรวรกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาของการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
คำถามของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	14
การบริหารงานวิชาการ.....	14
ความหมายและความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ.....	14
วัตถุประสงค์ของการบริหารวิชาการ.....	18
ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ.....	19
บทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในการบริหารงานวิชาการ.....	21
ขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	22

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	34
ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	34
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์	37
การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร	44
ความเป็นมาในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร	44
ระบบการบริหารการศึกษากรุงเทพมหานคร.....	45
บทบาทหน้าที่ด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.....	45
วิสัยทัศน์ด้านการศึกษา.....	47
ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
งานวิจัยในประเทศ.....	51
งานวิจัยต่างประเทศ.....	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	61
ระเบียบวิธีวิจัย.....	62
แบบแผนการวิจัย.....	62
ประชากร.....	62
กลุ่มตัวอย่างและการเลือกตัวอย่าง.....	63
ผู้ให้ข้อมูล	63
ตัวแปรที่ศึกษา.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	67
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69

สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	69
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร	74
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร.....	85
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร	94
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	97
สรุปผลการวิจัย	97
ตอนที่ 1 การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงเทพ เหนือ	97
ตอนที่ 2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ ..	98
ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ	98
อภิปรายผล	98
ข้อเสนอแนะ	102
ข้อเสนอแนะทั่วไป	102
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	103
รายการอ้างอิง.....	104
ภาคผนวก	110
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย และ และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ.....	111
ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC).....	114

ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ และ และรายชื่อโรงเรียนที่ทดลอง เครื่องมือ.....	119
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	122
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และ และรายชื่อโรงเรียนที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง	126
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	131
ประวัติผู้เขียน	141

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล	63
ตารางที่ 2 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่หลักในโรงเรียน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน	73
ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม.....	75
ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการวางแผนงาน วิชาการ.....	76
ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษา	77
ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารการ จัดการเรียนรู้.....	78
ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศงาน วิชาการภายในโรงเรียน	79
ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน..	80
ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้.....	81
ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการ ใน สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการวิจัย เพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	82

ตารางที่ 11	คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการให้ชุมชน มี ส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ	83
ตารางที่ 12	คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการประกัน คุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ	84
ตารางที่ 13	คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม	85
ตารางที่ 14	คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	86
ตารางที่ 15	คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านซื่อสัตย์สุจริต.....	87
ตารางที่ 16	คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านมีวินัย.....	88
ตารางที่ 17	คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านใฝ่เรียนรู้.....	89
ตารางที่ 18	คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านอยู่อย่างพอเพียง	90
ตารางที่ 19	คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของ นักเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน	91
ตารางที่ 20	คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านรักความเป็นไทย	92
ตารางที่ 21	คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านมีจิตสาธารณะ	93
ตารางที่ 22	คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร	94

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ เพราะการพัฒนาประเทศต้องอาศัยกำลังคนเป็นสำคัญ และกำลังคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นรากฐานของการศึกษาในระดับสูง¹ ทั้งยังเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการสร้างและบำรุงรักษาบุคลากร ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ ซึ่งการเริ่มต้นที่จะเน้นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการ (Process) สร้างองค์ความรู้ (Construct) ด้วยตนเองและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน (Participation) รวมทั้งการทำกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และสุขภาพที่ดี ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่ยากยิ่ง เนื่องด้วยครูส่วนใหญ่เคยชินกับระบบการสอนแบบเดิม ดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นบุคคลสำคัญในการกระตุ้น ชักจูง สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน โดยเปิดโอกาสให้ครูทุกคนเข้ารับการอบรมเทคนิควิธีการสอนแบบต่าง ๆ และให้ยึดหลักคิด ตัดสินใจ ลงมือปฏิบัติ ใ้รางวัล เพื่อความเจริญงอกงามของเด็กเป็นแนวทางสำคัญ² ซึ่งสอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปการศึกษา มุ่งให้เกิดคุณภาพทั้งในด้านการผลิตกระบวนการจัดการและปัจจัยต่าง ๆ โดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษาพัฒนาทั้งระบบ (Whole School Approach: WSA) บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวคือ ผู้บริหารโรงเรียน เพราะต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความสามารถ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียน

¹ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2555-2559) (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2555), 1-3.

² หน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การบริหารวิชาการ (กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษา, 2554), 32-33.

การสอน และการเรียนรู้รวมทั้งประสานสัมพันธ์ ระดมทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ³ คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนจะเป็นเช่นไร ขึ้นอยู่กับการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในการที่จะนำศักยภาพของบุคลากรในโรงเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด⁴ ดังนั้น สถานศึกษาหรือโรงเรียน ซึ่งเป็นองค์กรให้บริการที่ผูกพันกับเรื่องของการสอนและ การเรียนรู้เป็นหลัก เป้าหมายสุดท้าย ของโรงเรียนก็คือ การเรียนรู้ของนักเรียน โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนให้กับนักเรียน โรงเรียนจึงเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มากกว่าองค์กรประเภทใด ๆ เพราะโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำหรับขยายความรู้ความสามารถและประสบความสำเร็จได้อย่างต่อเนื่อง⁵ ซึ่งเป็นไปตามเนื้อสาระของหมวดที่ 4 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 โดยบัญญัติแนวการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เนื้อหาสาระและกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอนต้องมีการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียนโดยต้องพิจารณาไตร่ตรอง ถึงความแตกต่างระหว่างกระบวนการคิด บุคคล การจัดการ ทักษะ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อแก้ปัญหา ฝึกการลงมือการปฏิบัติซึ่งจะสามารถทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการพัฒนาด้านทั้งความคิด และการกระทำ จัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์เรียนรู้จากสถานการณ์จริง เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ในการเรียนการสอน อย่างมีสัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและได้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ทุกวิชา จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และรอบรู้⁶

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งว่าด้วยการจัดการศึกษา หรือเรียก อีกนัยหนึ่งว่าการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย

³ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพฯ, 2553), 3-4.

⁴ สมาน อัสวภูมิ, การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 5 (อุบลราชธานี: หจก.อุบลกิจออฟเซทการพิมพ์, 2553), 313.

⁵ Wayne K. Hoy and G. Miskel Cecil, *Educational Administration*, 8 ed. (New York: McGraw-Hill, 2008), 33.

⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2550), 15.

ได้เริ่มต้นอีกวาระหนึ่งอย่างเป็นรูปธรรมและจากการปฏิรูปการศึกษาในครั้งนี้มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายประการ ซึ่งล้วนเป็นสิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับรู้รับทราบ และนำส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของตนไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบ เพราะสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่รับนโยบายมาปฏิบัติในการเปลี่ยนแปลงทั้งโครงสร้างและระบบการบริหารในครั้งนี้โดยตรงเนื่องจากมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนรับรู้ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนได้ดีที่สุด สถานศึกษาทุกระดับจึงมีภารกิจหลักที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังไว้⁷ ตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารศึกษา ต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานดังนี้ ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติได้และเกิดผลจริงนำไปสู่การปฏิบัติที่เกิดผลจริงในการพัฒนาแผนงานขององค์กร จนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นจากการพัฒนาและใช้วัตกรรมการบริหารเป็นลำดับ สร้างความสัมพันธ์ร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ โดยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ และสร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์⁸

หลักการบริหารให้ความสำคัญของงานในสถานศึกษา โดยแยกงานออกเป็น 7 ประเภท พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการคิดเป็นร้อยละ 40 2) งานบริหารงานบุคคล ได้แก่ ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 20 3) งานบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20 4) งานบริหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ 20 5) งานบริหารอาคารสถานที่คิดเป็นร้อยละ 5 6) งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนคิดเป็นร้อยละ 5 และ 7) งานบริหารทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 5⁹ จะเห็นได้ว่าหลักการบริหารสถานศึกษาถือว่างานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา การที่จะจัดว่าสถานศึกษาใดมีมาตรฐานก็มักจะยกเอาผลงานทางวิชาการมาเป็นเกณฑ์ที่สำคัญงานวิชาการจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่เพียงใดก็ขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้บริหารเองว่ามีความเข้มแข็งมากน้อยเพียงใด¹⁰

⁷ กมล ภู่งประเสริฐ, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์, 2545), 5.

⁸ ครูสภา สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา, "มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารโรงเรียน," <http://www.ksp20132/content/view.php?mid=136&did=255&did=>

⁹ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 1-2.

¹⁰ สันติ บุญภิรมย์, หลักการบริหารการศึกษา (บุ๊ค พอยท์: กรุงเทพฯ, 2552), 13-14.

จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นว่าการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนของนักเรียน ให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนการสอน มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษานั้นสามารถพิจารณาได้จากผลงานวิชาการ และงานวิชาการจะสัมฤทธิ์ผลเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาว่าจะเอาจริงเอาจังกับการบริหารงานวิชาการเพียงใด เพื่อให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์

ปัญหาของการวิจัย

ผู้บริหารการศึกษา มีหน้าที่บริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ งานทั้ง 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานบุคคล 3) การบริหารงานงบประมาณ และ 4) การบริหารงานทั่วไป ซึ่งแต่ละด้านล้วนแต่มีความสำคัญต่อการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการ เพราะการบริหารวิชาการเป็นหัวใจหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาผู้บริหารจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างมาก เพราะการการบริหารงานวิชาการนั้นมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถานศึกษา

ความสำคัญของงานด้านวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน¹¹ พบปัญหาที่เกิดขึ้นคือ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับเขตพื้นที่เปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2557 จากการศึกษา 2558 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยลดลง คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรมและกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับผลการสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับเขตพื้นที่เปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2557 กับปีการศึกษา 2558 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่ามี 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยลดลง คือกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยลดลง ร้อยละ 0.97 นอกจากนี้ยังมีจุดที่ควรพัฒนาในด้านการสนับสนุนและมีส่วนร่วมในชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระฯ เพราะส่วนใหญ่จะเป็นการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์เท่านั้น สำหรับการจัดการเรียนการสอนของคุณครูจะเน้นด้านความรู้ แต่ยังขาดการเน้นทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้อย่างใช้เทคนิควิธีการสอนที่ไม่หลากหลาย ผู้เรียนจึงได้รับการส่งเสริมและพัฒนาไม่มากเท่าที่ควรในด้านทักษะ กระบวนการคิดและทักษะชีวิต อีกทั้งนำผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาผู้เรียนไม่เต็มศักยภาพ และยังขาดการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล สำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานำผลจากการประเมินตนเองในแต่ละมาตรฐานไปดำเนินการวิเคราะห์และ

¹¹ สมาน อัสวภูมิ, 313.

นำแนวทางพัฒนาในด้านการบริหารทางวิชาการยังทำได้ไม่ตรงตามเป้าหมายและไม่ครอบคลุมทุกฝ่ายงาน อีกทั้งไม่ได้พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้ทันสมัยเท่าที่ควร¹²

จากข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพไม่เป็นที่น่าพอใจ ส่วนหนึ่งเกิดจากการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งในการพัฒนางานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนนั้น ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่แสดงออกถึงความสามารถในการบริหารกิจกรรมวิชาการของสถานศึกษา การปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริมงานวิชาการให้เกิดผลดีและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลง การบริหารงานวิชาการให้เหมาะสมทันต่อยุคของการเปลี่ยนแปลง จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและต้องการทราบสภาพและปัญหาของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ว่าผู้บริหารจะมีวิธีการอย่างไรในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่จะช่วยให้การศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร มีผลการเรียนที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากปัญหาของการวิจัยดังกล่าวไว้แล้วนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาดังกล่าวได้ดังนี้

1. เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อทราบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

คำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถามสำหรับการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการแสวงหาคำตอบในการวิจัยครั้งนี้ไว้ คือ

1. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับใด

¹² สำนักการศึกษา สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา, ผลการประเมินความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2558).

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับใด
3. การบริหารงานวิชาการสัมพันธ์กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร หรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย และเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล จึงได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง
3. การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัยไว้เป็นกรอบของการศึกษา โดยนำแนวคิดของลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) ที่กล่าวว่าองค์กรระบบเปิด ประกอบด้วยระบบย่อย ๆ ภายในองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยระบบจะยอมรับปัจจัยนำเข้า (Inputs) จากสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการแปลงสภาพ (Transformation Process) ซึ่งเปลี่ยนแปลงตัวป้อนให้กลายเป็นผลผลิต (Outputs) ที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (Environment) ทั้งภายในและภายนอก และให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา องค์ประกอบทั้งสามส่วนจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน¹³ ปัจจัยนำเข้าในระบบการศึกษานั้น คือ องค์ประกอบที่เกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษาที่นำเข้าสู่ระบบ ได้แก่ นโยบายการจัดการศึกษา ทรัพยากรบุคคล เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน ทรัพยากรที่ใช้ดำเนินการ ได้แก่ เงิน (money) วัสดุอุปกรณ์ (material) และการจัดการ (management) เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ จะถูกแปรเปลี่ยนโดยกระบวนการของการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศ ให้ได้มาซึ่งผลผลิต คือ ประสิทธิภาพนักเรียน ครู ระเบียบข้อบังคับ

¹³ Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, *Educational Administration: Concepts and Practices*, 5 ed. (CA: Wadsworth Cengage Learning, 2008), 31-33.

โดยมีข้อมูลย้อนกลับ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเมือง ทางเศรษฐกิจทางสังคม และทางภูมิศาสตร์¹⁴

การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาทุกระดับ นักวิชาการหลายท่านได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ดังนี้ มิลเลอร์ (Miller) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายของงานวิชาการ 4 ด้าน คือ 1) การจัดโปรแกรมเรียน 2) การปฏิบัติตามโปรแกรม 3) การติดตามการเรียนการสอน 4) การจัดบริการการสอน¹⁵ ส่วน เซอร์จิโอวานนี และคณะ (Sergiovanni and others) ให้ความเห็นว่า งานวิชาการประกอบไปด้วย 1) การตั้งปรัชญาขึ้นมาเพื่อปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังกล่าว 2) การจัดทำโครงการทางการศึกษาต่าง ๆ 3) การจัดให้มีการประเมินผลหลักสูตรและมีการเรียนการสอน 4) การสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง 5) การบริหารบุคลากรทางวิชาการ¹⁶ ขณะที่ กมล ภูประเสริฐ ได้กล่าวถึงขอบข่าย งานวิชาการไว้ 9 ด้าน คือ 1) การบริหารหลักสูตร 2) การบริหารการเรียนการสอน 3) การบริหารการประเมินผลการเรียน 4) การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา 5) การบริหารบุคลากรทางวิชาการ 6) การบริหารงานวิจัยและพัฒนา 7) การบริหารโครงการทางวิชาการ 8) การบริหารข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ 9) การบริหารการประเมินผลทางวิชาการของสถานศึกษา¹⁷ ขณะที่ ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวถึงขอบข่ายงานวิชาการว่า ประกอบด้วย 1) การวางแผนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ 2) การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน 3) การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินผลในด้านวิชาการ¹⁸ ขณะที่ สำนักการศึกษา หน่วยงานศึกษานิเทศก์ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่กำหนดอำนาจหน้าที่ในด้านการบริหารงานวิชาการ (X) ไว้ 9 ด้านด้วยกันคือ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 3) การบริหารการจัดการเรียนรู้ 4) การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน 5) การวัดผลประเมินผลการเรียน 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การให้ชุมชนมี

¹⁴ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบบริหาร การศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 14 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2543), 74.

¹⁵ Van Miller, *The Public Administration of American School System* (New York: The Macmillan Company, 1995), 175.

¹⁶ กมล ภูประเสริฐ, 3-4.

¹⁷ ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ , 2553), 3-4.

¹⁸ สำนักการศึกษา, คู่มือการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (กรุงเทพฯ: ศึกษานิเทศก์, 2551), 1.

ส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ 9) การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ¹⁹

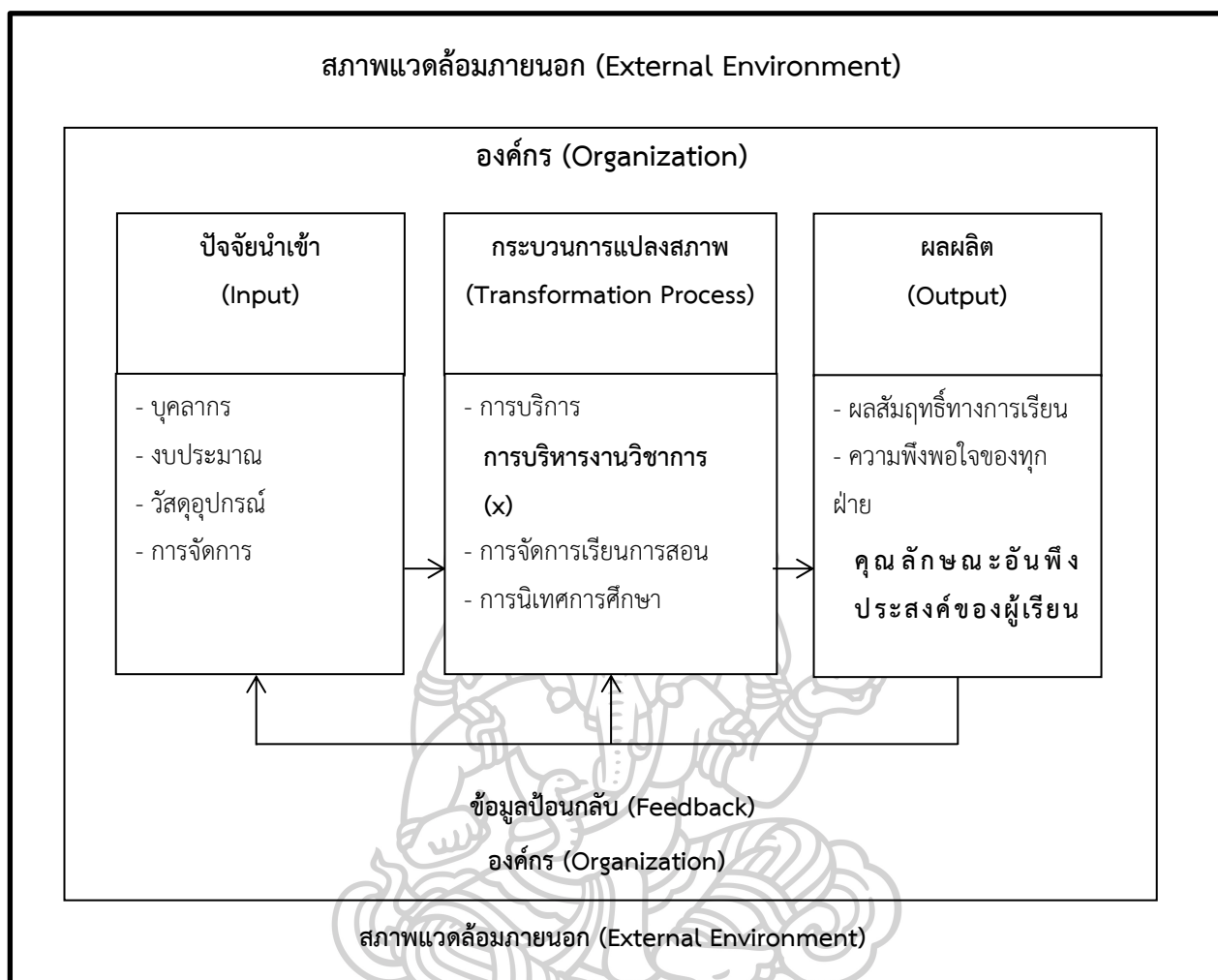
สำหรับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (y) ตามมาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ 8 มาตรฐาน ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 2) ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม 3) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ 5) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร 6) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 7) ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี 8) ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา ฯ²⁰ สำหรับคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงกำหนดไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และ 3) การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

จากแนวคิดและขอบข่ายทฤษฎีที่กล่าวมา ผู้วิจัยสามารถนำเสนอเป็นกรอบแนวคิด ดังแสดงไว้ในภาพที่ 1

¹⁹ เรื่องเดียวกัน.

²⁰ กระทรวงศึกษาธิการ, มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549), 1-8.

ภาพที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ที่มา : Fred C.Lunenburg and Allan C. Ornstein., Educational Administration: Concepts and Practices, 6th ed., (CA: Wadworth Publishing, 2007), 31-33.

: หน่วยงานนิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : สำนักการศึกษา 2554), 31-146.

: กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552), 5-49.

ขอบเขตของการวิจัย

จากรายละเอียดและขอบข่ายทางทฤษฎีการวิจัยที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยมุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดการศึกษาดังนี้ ดังแสดงในภาพที่ 2

การบริหารงานวิชาการของสำนักงานการศึกษา (x_{tot}) สังกัดกรุงเทพมหานคร มี 9 ประการ ประกอบด้วย

- 1) การวางแผนงานวิชาการ (x_1)
- 2) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา (x_2)
- 3) การบริหารการจัดการเรียนรู้ (x_3)
- 4) การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน (x_4)
- 5) การวัดผลประเมินผลการเรียน (x_5)
- 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ (x_6)
- 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (x_7)
- 8) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ (x_8)
- 9) การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ (x_9)

ส่วนแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (Y_{tot}) ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มี 8 ประการ ประกอบด้วย

- 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (Y_1)
- 2) ซื่อสัตย์สุจริต (Y_2)
- 3) มีวินัย (Y_3)
- 4) ใฝ่เรียนรู้ (Y_4)
- 5) อยู่อย่างพอเพียง (Y_5)
- 6) มุ่งมั่นในการทำงาน (Y_6)
- 7) รักความเป็นไทย (Y_7)
- 8) มีจิตสาธารณะ (Y_8)

การบริหารงานวิชาการ (x_{tot})	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (Y_{tot})
1) การวางแผนงานวิชาการ (x_1)	1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (Y_1)
2) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา (x_2)	2) ซื่อสัตย์สุจริต (Y_2)
3) การบริหารการจัดการเรียนรู้ (x_3)	3) มีวินัย (Y_3)
4) การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน (x_4)	4) ใฝ่เรียนรู้ (Y_4)
5) การวัดผลประเมินผลการเรียน (x_5)	5) อยู่อย่างพอเพียง (Y_5)
6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ (x_6)	6) มุ่งมั่นในการทำงาน (Y_6)
7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (x_7)	7) รักความเป็นไทย (Y_7)
8) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ (x_8)	8) มีจิตสาธารณะ (Y_8)
9) การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ (x_9)	

ภาพที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : หน่วยงานนิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ: สำนักการศึกษา 2554, 31-146.

: กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552), 5-49.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นิยามความหมายของคำต่าง ๆ ไว้ดังนี้

การบริหารงานวิชาการ²¹ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนตลอดถึงการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลถึงประสิทธิภาพในการบริหารในสถานศึกษา จำแนกออกเป็น 9 ด้าน ดังนี้ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 3) การบริหารการจัดการเรียนรู้ 4) การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน 5) การวัดผลประเมินผลการเรียน 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ 9) การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์²² หมายถึง มาตรฐานการศึกษาโดยดูตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพผู้เรียน โดยใช้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 8 ประการ คือ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ

รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ อารมณ์ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนาและเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง มีคุณธรรมประจำกาย วาจา ใจ ประพฤติ ตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น

มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อตกลง และข้อบังคับของสังคม

ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จากแหล่งเรียนรู้ โดยแสดงออกถึงความเพียรพยายามแสวงหาความรู้และความตั้งใจในการเรียน

อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

²¹ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2552), 5-49.

²² เรืองเดียวกัน.

มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายโดยการทำหน้าที่การทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทน ความตั้งใจและรับผิดชอบในงาน

รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม โดยมีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวัง

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มกรุงเทพมหานครโดยแบ่งเป็นเขต ทั้งหมด 8 เขต ได้แก่ เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตบางกอกใหญ่ เขตบางกอกน้อย เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด เขตจอมทอง เขตทวีวัฒนา รวมทั้งสิ้น 91 โรงเรียน

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎี วรรณกรรม แนวคิดนักรับการศึกษาและสาระสำคัญที่เป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารโดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นการบริหารงานวิชาการประกอบด้วยความหมายและความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ วัตถุประสงค์ของการบริหารวิชาการผู้บริหารกับ การวางแผนงานวิชาการ และขอบข่ายงานวิชาการ ส่วนที่ 2 คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยมาตรฐานด้านผู้เรียนส่วนที่ 3 การจัดการศึกษาของสังกัดกรุงเทพมหานครเขตกรุงเทพมหานคร และส่วนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย งานวิจัยในประเทศ และงานวิจัยในต่างประเทศ

การบริหารงานวิชาการ

ความหมายและความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักที่มีความสำคัญที่สุดในการบริหารโรงเรียน มาตรฐานและคุณภาพของโรงเรียนมักจะพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสติปัญญาและความรู้ความสามารถของนักเรียน การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องให้ความสนใจและใช้เวลาในการบริหารให้มากกว่างานอื่น ๆ²³

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

สันติ บุญภิรมย์ กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญมากของการบริหารการศึกษา เพราะเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการให้ความรู้ โดยไม่มีเจตนาที่จะโน้มน้าวชักจูงให้ต้องเชื่อ ทั้งนี้เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหนึ่งที่ตั้งอยู่ในขอบข่ายและภารกิจของการบริหารการศึกษา

²³ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล (กรุงเทพฯ: บริษัท บุ๊คพอยท์ จำกัด, 2553), 1.

ประกอบด้วยงานต่าง ๆ จำนวนหลายงานด้วยกัน การดำเนินงานด้านวิชาการจึงต้องปฏิบัติในลักษณะของการบริหาร ซึ่งเรียกว่า การบริหารงานวิชาการ (Academic Affairs Administration)²⁴

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในด้านกระบวนการดำเนินงาน หมายถึง กระบวนการบริหารในกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกัน โดยการดำเนินการจะมีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นตั้งแต่กำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน รวมไปถึงการประเมินผลการสอนเพื่อให้ได้ผลการเรียนการสอนเป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษาทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน การประเมินมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษานั้นผู้บริหารต้องมีการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ในแต่ละด้าน คือ งานด้านควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การศึกษาวิจัย ด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนอุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียนคู่มือครู การจัดชั้นเรียนการจัดครูเข้าสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ²⁵

มิลเลอร์ (Miller) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของการดำเนินงานโรงเรียนและสิ่งที่สำคัญคือการจัดทำแผนการสอนและการปฏิบัติตามแผนงาน รวมทั้งการวัดผลและการจัดบริการในการสอน²⁶

กอร์ดัน (Gorton) กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข การเรียนการสอนของนักเรียนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งได้แก่ งานด้านหลักสูตร การจัดแผนการเรียน การจัดตารางการเรียนการสอน การจัดครูเข้าสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการ การวัดผลและประเมินผล รวมถึงการนิเทศการสอน²⁷

²⁴ สันติ บุญภิรมย์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ: บริษัท บุ๊คพอยท์ จำกัด, 2553), 1.

²⁵ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2.

²⁶ Miller Van, *The Public Administration of America School System* (New York: The Macmillan Company, 1965), 168.

²⁷ Richard A. Gorton, *School Administration and Supervision: Leadership Challenges and Opportunities*, 2 ed. (Ohio: W.C. Brown Co, 1983), 158-64.

วิก์เฟอร์ลอง และ ไฮเบอร์เกอร์ (Vick, Furlong and Hiberger) ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า เป็นการวางแผนงานที่ต้องรับผิดชอบในการติดตามงานที่เกี่ยวกับวิชาการทั้งหมด ซึ่งเป็นภาระงานที่ใหญ่กว่าการบริหารงานทั่วไป²⁸

ฉันท ชาติทอง ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ²⁹

เซอร์จิอวานี และคณะ (Sergiovanni and others) มีแนวคิดว่าการบริหารงานวิชาการมีขอบข่ายที่สำคัญประกอบด้วย 1) ตั้งปรัชญาการศึกษาขึ้นมาเพื่อปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว 2) การจัดทำโครงการทางการศึกษาต่าง ๆ 3) การจัดให้มีการประเมินผลหลักสูตรและการประมวลผลการสอน 4) การสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง และ 5) การจัดหาวัสดุสำหรับการเรียนการสอน³⁰

ฟอเรสต์ และกินเซอร์ (Forest and Kinser) ได้ให้ความหมายคำว่า การบริหารงานวิชาการ คือ งานที่จะต้องรับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับการบริหารและการส่งเสริมการจัดทำหลักสูตร การสอน รวมถึงการจัดการเรียนรู้³¹

กุลขรี พิภุณณ ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารโรงเรียนโดยมีการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน³²

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ กล่าวว่า งานวิชาการ คือ งานที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปสู่กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียน การจัดสื่อและเทคโนโลยี

²⁸ Julia Miller Vick, Jennifer S. Mary, and Morris Heiberger, *The Academic Job Search Handbook*, 4 ed. (Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2008), 7.

²⁹ ฉันท ชาติทอง, การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (นครปฐม: เพชรการพิมพ์, 2553), 6.

³⁰ Sergiovanni Thomas J. and others, *Education Governance and Administration* (Englewood Cliff, N.J.: Prentice-Hall Inc., 1980), 267-68.

³¹ Forest James and Kinser, *Higher Education in the United States: An Encyclopedia* (Oxford: ABC-CLIO, 2002), 1.

³² กุลขรี พิภุณณ, "การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551), 18.

การศึกษาการวัดผลและประเมินผล การประกันคุณภาพ รวมถึงการจัดบรรยากาศเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ³³

วินิจ เกตุขำ กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือสถานศึกษาเพื่อให้การเรียนการสอนเกิดผลดีมีประสิทธิภาพ³⁴

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการว่าเป็นงานที่สำคัญ เพราะกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษามีความเกี่ยวข้องกับ การบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และความสำเร็จและความสามารถของสถานศึกษาจะเป็นเครื่องชี้วัดการของผู้บริหาร ซึ่งกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นจะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น จุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน โดยการบริหารวิชาการในสถานศึกษานั้นมีความสำคัญดังต่อไปนี้ คือ 1) ทำให้สถานศึกษาดำเนินการบริหารงานวิชาการ 2) ทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและคุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก 3) เพื่อเป็นการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น การพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และ 4) เป็นการประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง กระบวนการเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายการวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการศึกษาเพื่อใช้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร³⁵

วิกค์เฟอ์ลลอง และไฮเบอร์เกอร์ (Vick, Furlong and Heiberger) ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า หมายถึงการวางแผนงานที่ต้องรับผิดชอบ ในการติดตามงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการทั้งหมด ซึ่งเป็นภาระงานที่ใหญ่กว่างานบริหารงานทั่ว ๆ ไป³⁶

³³ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, การบริหารงานวิชาการ (ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2549), 2.

³⁴ วินิจ เกตุขำ, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ: มหาลัยเกษตรศาสตร์, 2546), 1.

³⁵ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ, 2550), 29.

³⁶ Julia Miller Vick, Jennifer S. Mary, and Morris Heiberger, 7.

สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการ หมายถึงการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านวิชาการ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การพัฒนาส่งเสริมความมีประสิทธิภาพของการเรียน การสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นภารกิจหลักและหัวใจสำคัญของสถานศึกษาที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

วัตถุประสงค์ของการบริหารวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ มีความคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น
2. เพื่อให้การบริการและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน
3. เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นโดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ
4. เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง³⁷

ผู้บริหารกับการวางแผนงานวิชาการ

ผู้บริหารในองค์กรการศึกษาเป็นผู้มีบทบาทและหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ เพราะงานวิชาการในสถานศึกษาถือเป็นงานหลักในการบริหาร ผู้บริหารควรมีหลักการวางแผนงาน วิชาการ ดังนี้

1. ผู้บริหารควรมีความรับผิดชอบในการวางแผนทุกระดับงานทางวิชาการ ตั้งแต่งาน วิชาการระดับสถานศึกษา งานวิชาการระดับคณะจนถึงการเรียนการสอนของครูและอาจารย์ โดยการ จัดให้มีการประชุมแสดงความคิดเห็นและปรึกษาหารือเพื่อการรับฟังความคิดเห็นของครูและอาจารย์ นำไปสู่การจัดการวางแผนได้อย่างมีระบบและถูกต้อง
2. ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในการวางแผนงานทั่วไปต่าง ๆ ของสถานศึกษาโดยผู้บริหารจะ มีส่วนร่วมกำหนดและวางแผนงานกับบุคลากรและครูอาจารย์ในสถานศึกษาที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ งานในส่วนนั้น ๆ เป็นผู้กำหนดแผนงานของสถานศึกษา

³⁷ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพการศึกษา: ระเบียบบ วิจารณ์แห่งชาติ (พ.ศ.2551-2555) (กรุงเทพฯ: พริกหวาน, 2551), 33.

3. ผู้บริหารควรมีทักษะในการวางแผน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถ และทักษะในการวางแผนจนสามารถชี้แนะครูอาจารย์ได้

4. ผู้บริหารควรรู้จักการวางแผนในการบริหารงาน โดยการวางแผนเป็นกระบวนการของการบริหารงานต่าง ๆ ที่ทำให้สามารถดำเนินงานสำเร็จลุล่วงไปได้หรือไม่ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับที่การวางแผนงานที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดไป ตั้งแต่การวางแผน การจัดโปรแกรมการศึกษา การรับสมัครผู้เรียน ตลอดจนจนถึงการจัดการสอนต่าง ๆ หากสามารถวางแผนการสอนได้ดีการบริหารงานในขั้นต่อนอื่นจึงจะสามารถดำเนินการได้³⁸

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

มิลเลอร์ (Miller) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายงานวิชาการไว้ 4 ด้าน คือ 1) การจัดโปรแกรมเรียน 2) การปฏิบัติตามโปรแกรม 3) การติดตามการเรียนการสอน และ 4) การจัดบริการการสอน³⁹

แมสซี และดักลาส (Joseph L. Massie and John Douglas) ได้กำหนดไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าหมาย (Identify Goal) 2) การค้นหาโอกาสและการพิจารณาถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้น (Search for Opportunity and Consider Obstacles) 3) การแปลโอกาสให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ (Translate Opportunities into Available Courses of Action) 4) การเลือกแนวทางที่ดีที่สุดและการกำหนดจุดมุ่งหมาย (Select Best Course and Set Objectives) และ 5) การตรวจสอบ แบบการทบทวน (Review and Revise)⁴⁰

สุธีระ ทานตะวณิชย์ ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารไว้ว่า งานวิชาการควรมีขอบข่ายดังนี้ 1) งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) งานด้านการเรียนการสอน 3) งานวัสดุประกอบหลักสูตรเพื่อสื่อการเรียนการสอน 4) งานวัดผลและประเมินผล 5) งานห้องสมุด 6) งานนิเทศการศึกษา 7) งานด้านการวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน 8) งานส่งเสริมการสอนและ 9) งานประชุมและอบรมทางวิชาการ⁴¹ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวได้สอดคล้องกับแนวคิดของบุคคลท่านอื่น ๆ เช่นแนวคิดของ วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญาธีระกุล ที่ได้เสนอความคิดแบ่งงานวิชาการ ออกเป็น 9 งานคือ 1) วัตถุประสงค์ นโยบายและวิธีการบริหาร 2) หลักสูตรและการ

³⁸ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 5-6.

³⁹ Miller Van, 168.

⁴⁰ Massie Joseph L. and John Douglas, *Managing: A Contemporary Introduction*, 3 ed. (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall Inc, 1981), 220-22.

⁴¹ สุธีระ ทานตะวณิชย์, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น (ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา, 2534), 88-89.

ประมวลผลการอ่าน 3) ตารางสอน 4) อุปกรณ์การสอน 5) แบบเรียนหนังสืออ่านประกอบ 6) การจัดแบ่งหมู่ นักเรียน 7) การนิเทศการสอน 8) การจัดห้องสมุด 9) การวัดและประมวลผลการสอน⁴² ส่วนอุทัย บุญประเสริฐ กล่าวถึงงานและขอบเขตของงานวิชาการของโรงเรียนหรือสถานศึกษาทั่วไป นั้น เมื่อวิเคราะห์จากองค์ประกอบพื้นฐานของงานวิชาการ ซึ่งครอบคลุมด้านหลักสูตร ด้านการสอน หรือการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศทางวิชาการกับระดับบริหารจัดการงานวิชาการของโรงเรียนแล้วอาจจัดเป็นกลุ่มงานหรือกลุ่มกิจกรรมหลักที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นกรอบกำกับโครงการงานกิจกรรม การดำเนินงานทางวิชาการและที่เกี่ยวข้องกับงานทางวิชาการของโรงเรียนได้ในกลุ่มใหญ่ในเรื่องต่อไปนี้ คือ 1) เรื่องหลักสูตรและการจัดการในการนำหลักสูตรไปใช้ให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับหลักการในการนำหลักสูตรไปใช้ให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับหลักการและเกณฑ์การบริหารหลักสูตร 2) เรื่องการสอน การบริหารการสอน และการปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ บรรลุหลักการและจุดหมายของหลักสูตร 3) เรื่องกิจกรรมนักเรียนและการบริหารกิจกรรมนักเรียน ให้เสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้ได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น 4) เรื่องสื่อการเรียนการสอนและงานห้องสมุด เพื่อเสริมหรือสนับสนุนการเรียนการสอนส่วนต่าง ๆ ตามหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และช่วยให้ครูมีความรู้ที่ก้าวหน้ากว้างขวางทันสมัยอยู่เสมอ 5) เรื่องการวัดผลประเมินผลการศึกษาของเด็ก หรือของตัวผู้เรียน และการประเมินมาตรฐานหรือการประเมินผลสำเร็จของงานวิชาการของโรงเรียน โดยส่วนรวมทั้งโรงเรียนและ 6) เรื่องการจัดการนิเทศการศึกษา (Instructional Supervision) และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional Development) สำหรับครูและสำหรับบุคลากรทางการศึกษา อื่น ๆ ของโรงเรียน⁴³

กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นกระบวนการทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีกระบวนการดังนี้

1. การเตรียมการ เป็นการเตรียมความพร้อมของบุคลากรให้ตระหนักถึงความสำคัญเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ เตรียมการในการพัฒนาความรู้ ทักษะให้แก่บุคลากร ตลอดจนจัดเตรียมเอกสาร วัสดุ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

2. การดำเนินการ มีขั้นตอน ดังนี้

⁴² วิจิตร วรุตบางกูร และ สุพิชญา ธีระกุล, การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น (กรุงเทพฯ: ชนิษฐการพิมพ์, 2535), 32.

⁴³ อุทัย บุญประเสริฐ, การวางแผนและการจัดการระบบแผนงานโรงเรียน (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เอสดี เพรส, 2538), 85.

2.1 การวางแผน ผู้บริหารต้องวางแผนงานด้านวิชาการ โดยการกำหนดนโยบายการปฏิบัติงาน การจัดระบบงาน การกำหนดเป้าหมาย วิธีการ แนวทางการดำเนินงานจัดการบุคลากร จัดสรรงบประมาณ จัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อให้การบริหารงานวิชาการดำเนินไปตามเป้าหมายและขั้นตอนตามแผนที่วางไว้โดยคณะครูและทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน

2.2 การปฏิบัติงาน เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรในการปฏิบัติงาน ดังนี้

2.2.1 สนับสนุนให้มีการปฏิบัติงานตามภารกิจของงานวิชาการ

2.2.2 ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ทักษะ วุฒิการศึกษาและวิทยฐานะที่สูงขึ้น

2.2.3 สนับสนุนให้ครูทำงานอย่างมีความสุข

2.2.4 จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การวัดและประเมินผล ผู้บริหารมีหน้าที่จัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการให้บรรลุเป้าหมายตามแผนที่วางไว้

2.4 การปรับปรุง/พัฒนา เป็นการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ตลอดจนการวางแผนงานในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. การรายงาน เป็นการรวบรวมผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการตามแผนงานและเขียนรายงานสรุปผลการดำเนินงานการปรับปรุงการปฏิบัติงาน ตลอดจนเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

บทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในการบริหารงานวิชาการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 9 ได้กำหนดให้จัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาโดยการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา และมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม บุคคล ครอบครัว ชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้นำของหน่วยงานจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ บทบาทหน้าที่ของผู้อำนวยการสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ มี ดังนี้

(1) ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์

(2) ส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรในการพัฒนาศักยภาพของตนและนักเรียน

(3) ส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรในการพัฒนาการจัดการศึกษา

(4) นิเทศ กำกับติดตาม และปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

(5) ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา

(6) สรุปประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(7) ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษา

ขอขบช่วยและภารกิจการจัดการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การบริหารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกการบริหารงานวิชาการออกเป็น 9 งาน ตามขอขบช่วยและภารกิจด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1) การวางแผนงานวิชาการ

การวางแผนงานวิชาการ เป็นการรวบรวมข้อมูล สถิติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ นักเรียน บุคลากร จัดทำแผนนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ จัดทำแผนงานวิชาการ ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ

สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลโดยวิธีที่เหมาะสมและตามความต้องการในการใช้งานซึ่งมีการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นในการวางแผนการบริหารงานวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศที่ดีต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นปัจจุบันสามารถตอบสนองผู้ใช้ได้ทันเหตุการณ์ ดังนั้นข้อมูลสารสนเทศจึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรทุกคนในโรงเรียนในการนำข้อมูลไปประกอบการพัฒนางาน สร้างทางเลือกใหม่ ๆ ในการดำเนินงาน โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้าสายชั้น มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศประกอบการวางแผนตัดสินใจกำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ข้อมูลสารสนเทศที่โรงเรียนจัดทำขึ้นจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถตรวจสอบการทำงานของตนเองตลอดจนข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาและนำมาปรับปรุงงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนสามารถศึกษาผลการดำเนินงานของบุคลากรในหน่วยงานโดยมีข้อมูลสารสนเทศประกอบการชี้แนะ ช่วยเหลือ และแก้ปัญหาที่ต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น

1.2) การทำแผนงานวิชาการ

การทำแผนงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลด้านวิชาการ จัดระเบียบ และกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ โดยความสำคัญของการจัดทำแผนงานวิชาการ เป็นการจัดทำแผนงานวิชาการในโรงเรียน เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้ได้มากที่สุด โดยมีความสำคัญ คือ

1.2.1) การจัดทำแผนงานวิชาการจะเป็นตัวกำหนดโครงการ/กิจกรรม/งานที่ทำในอนาคต

1.2.2) โรงเรียนสามารถดำเนินงานไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

1.2.3) ทำให้สามารถพัฒนาโรงเรียนไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ และสามารถคงอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.4) ช่วยให้ใช้งบประมาณและทรัพยากรอื่น ๆ ได้อย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด

2) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ อาทิ ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน โดยทั่วไปมีการดำเนินการใน 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การดำเนินการระดับสถานศึกษา ดำเนินการโดยองค์คณะบุคคลในระดับสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ เมื่อพิจารณาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบการวัดประเมินผลการเรียน รวมทั้งพิจารณาเกี่ยวกับเอกสารบันทึกรายงานผลการเรียนซึ่งต้องใช้ร่วมกันในสถานศึกษานั้น ๆ

ส่วนที่ 2 การดำเนินการระดับชั้นเรียน ดำเนินการโดยครูผู้สอนแต่ละคนออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละกลุ่มซึ่งอาจมีความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ครูผู้สอนรายวิชาเดียวกัน ระดับชั้นเดียวกันอาจพิจารณาออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้นกิจกรรมการเรียนรู้หรืองานที่มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติหรือวิธีการวัดประเมินผลอาจต้องปรับปรุงให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษามีการจัดทำในส่วนงานต่าง ๆ ดังนี้

2.1) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการจัดทำเอกสารในระดับสถานศึกษา โดยองค์คณะบุคคล ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ เมื่อจัดทำเอกสารหลักสูตรเรียบร้อยแล้ว การจัดทำรูปเล่มและการจัดแบ่งจำนวนเล่มของหลักสูตรโรงเรียนขึ้นอยู่กับการพิจารณาตามความเหมาะสมของโรงเรียน เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการ และนำไปใช้ หลักสูตรสถานศึกษาควรมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

- (1) ส่วนนำ
- (2) โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
- (3) คำอธิบายรายวิชา
- (4) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- (5) เกณฑ์การจบหลักสูตร

ทั้งนี้ ในการจัดทำรูปแบบหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนของหน้าปกหลักสูตรสถานศึกษาและประกาศโรงเรียนเรื่องให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษานั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดรูปแบบเป็นตัวอย่างให้โรงเรียนได้ปรับใช้ตามความเหมาะสม

2.2) การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้

การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้บังเกิดผล รวมถึงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เพื่อการพัฒนาหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอนในห้องเรียน และอำนวยความสะดวกให้ครูสามารถสอนนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การจัดเอกสารประกอบหลักสูตร การเตรียมบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ สภาพแวดล้อม การบริหารและบริหารหลักสูตร และการนิเทศการใช้หลักสูตร

2.3) การนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร เป็นกระบวนการสำคัญที่สถานศึกษาใช้ในการควบคุมคุณภาพโดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการติดตาม การตรวจเยี่ยมและการสังเกตการณ์ในชั้นเรียน การสอนแนะ (Coaching) การตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ การบันทึกหลังการสอน การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น

ดังนั้น สถานศึกษาการจัดให้มีแผนนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบดำเนินการให้กระบวนการนิเทศเป็นวัฒนธรรมในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาบนพื้นฐานความรู้ เป็นกัลยาณมิตร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และยอมรับการเปลี่ยนสถานภาพระหว่างกันเป็นผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ควรดำเนินการดังนี้

(1) ร่วมกันกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศหรือกำกับ ติดตาม เพื่อเฝ้าระวังมิให้คุณภาพการจัดทำและใช้หลักสูตรเกิดปัญหา อุปสรรคและส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน

(2) สร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรในเชิงบวกแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาว่ามีได้เป็นกระบวนการจับผิดแต่เป็นกระบวนการดูแลช่วยเหลือเพื่อให้การใช้หลักสูตรมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

(3) กำหนดข้อตกลงเพื่อการขับเคลื่อนการนิเทศติดตามร่วมกัน และมีแผนการดำเนินการอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม

(4) ผู้บริหารโรงเรียนต้องดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตาม อย่างเป็นระบบครบวงจรทั้งในระดับชั้นเรียนระดับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและครอบคลุม

2.4) การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

การประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรซึ่งสถานศึกษาจะต้องมีความตระหนักในการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย คุณธรรมบรรลุดตามมาตรฐาน

การเรียนรู้ระดับชาติ และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข กระบวนการประเมินผลการใช้หลักสูตร สามารถดำเนินการได้ทั้งระหว่างการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้แล้วหรือการติดตามจากผลผลิตคือ ผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรนั่นเอง

เพื่อให้การประเมินผลการใช้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายของการควบคุมคุณภาพ สถานศึกษาควรจัดให้มีการประเมินทั้งระบบ คือ

- (1) กำหนดให้มีการประเมินการใช้หลักสูตรเป็นกิจกรรมหลักของสถานศึกษา
- (2) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตรด้วยตนเอง กับคณะครู
- (3) วางระบบเครือข่ายการทำงานและมอบหมายงานการประเมินให้คณะผู้ปฏิบัติงานแต่ละคณะดำเนินการประเมินเป็นระยะ ๆ โดยกำหนดให้ชัดเจนว่าคณะใดต้องประเมินรายการใดบ้าง
- (4) สรุปผลการประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

2.5) การรายงานการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

เป็นการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของคณะครูและผู้บริหาร โรงเรียนเสนอจุดเด่นจุดต้องพัฒนาความสำเร็จและ/หรือปัญหาของการนำไปใช้ตามองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้สถานะชนได้ทราบ และเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ชุมชน บรรลุเป้าหมายการศึกษาของชาติต่อไป

2.6) การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อใช้สอดคล้องกับผู้เรียน และความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน โดยรวบรวมข้อมูลจากการประเมินผลตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- (1) ประเมินตัวหลักสูตร โดยมีหัวข้อในการพิจารณา เช่น ความครบถ้วนขององค์ประกอบหลักสูตร ความครอบคลุมเนื้อหาสาระ ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงและค่าน้ำหนัก วิธีการวัดและประเมินผล ฯลฯ
- (2) ประเมินความต้องการจำเป็นในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพของนักเรียนในอนาคต เพื่อนำมาใช้กำหนดโปรแกรมการเรียนและเวลาเรียน
- (3) ประเมินตามความต้องการของพ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชนในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อนำมาใช้กำหนดโปรแกรมการเรียน และโครงการต่าง ๆ

3) การบริหารการจัดการเรียนรู้

การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงศักยภาพ พฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวรซึ่งเป็นผลจากการฝึกหรือการปฏิบัติที่ได้รับการเสริมแรง ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ตลอดชีวิต

การจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการสำคัญในการนำเอาหลักสูตรสู่การพัฒนาให้นักเรียน
ให้บรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ
ประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ คือ

ประการที่ 1 ตัวผู้เรียน (Learner)

ประการที่ 2 เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นตัวเร้า (Stimulus Situation)

ประการที่ 3 การกระทำหรือการตอบสนอง (Action หรือ Response)

การบริหารจัดการเรียนรู้สามารถแบ่งได้ดังนี้

3.1) การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ มีกระบวนการจัดที่หลากหลาย ได้แก่

- (1) กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ
- (2) กระบวนการสร้างความรู้
- (3) กระบวนการคิด
- (4) กระบวนการทางสังคม
- (5) กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา
- (6) กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง
- (7) กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง
- (8) กระบวนการวิจัย
- (9) กระบวนการจัดการ
- (10) กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง
- (11) กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

3.2) การบริหารจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
กับผู้เรียนโดยคำนึงความถนัด วิธีชีวิต ความเท่าเทียม ความเสมอภาค ความสามารถ และศักยภาพ
ของนักเรียน เน้นกระบวนการที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ฝึกทักษะให้สามารถคิดเป็น จัดการสิ่งต่าง ๆ ได้
และสามารถประยุกต์ใช้ได้ นำไปสู่กระบวนการวิจัยมาพัฒนาระบบเรียนรู้ มีการยืดหยุ่นตาม
เหตุการณ์และสภาพท้องถิ่น

3.3) การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถความ
ถนัดของตนเองและสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ เห็นคุณค่าในการประกอบสัมมาชีพ เป็นผู้มี

ระเบียบวินัย ศีลธรรม จริยธรรม รู้จักบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ การบำเพ็ญประโยชน์ให้ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

3.3.1) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน 2 ลักษณะ คือ (1) กิจกรรมแนะแนว และ (2) กิจกรรมนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี และ กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3.3.2) การบริหารทางวิชาการ จัดเป็น 3 ลักษณะ คือ (1) การส่งเสริมพัฒนา ศักยภาพสู่ความเป็นเลิศ (2) การจัดสอนซ่อมเสริม และ 3) การบริหารเพื่อส่งเสริมวิชาการ

3.4) การจัดการศึกษาพิเศษ

การศึกษาพิเศษเป็นการจัดการเรียนการสอนและบริการที่ให้แก่เด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ ได้แก่ เด็กปัญญาอ่อน เด็กพิการทางกายและสุขภาพ เด็กพิการทางตา ทางหู เด็กที่มี ปัญหาทางการพูด เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และสังคม รวมทั้งเด็กปัญญาเลิศ เพื่อให้ได้รับการพัฒนา ส่งเสริมอย่างเหมาะสม เต็มตามศักยภาพ

เด็กพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีลักษณะทางกายภาพหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจาก สภาพปกติทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์หรือสังคม ซึ่งความเบี่ยงเบนนี้อาจส่งผลกระทบต่อ พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก โดยเด็กพิเศษนั้นจะมีรูปแบบการศึกษาพิเศษ 5 รูปแบบได้แก่

รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาพิเศษร่วมในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา จัดบริการ สำหรับเด็กที่มีความผิดปกติไม่มาก หลังจากเด็กได้รับการบำบัดหรือฟื้นฟูสมรรถภาพในด้านที่จำเป็น ก็สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้

รูปแบบที่ 2 การจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมในชั้นปกติ จัดบริการให้เด็ก พิเศษเรียนในชั้นเรียนได้เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติโดยได้รับการต่าง ๆ เพิ่มเติม

รูปแบบที่ 3 การจัดการศึกษาพิเศษในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ จัดให้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องค่อนข้างมาก รวมทั้งเด็กที่มีความสามารถสูงจนไม่สามารถเรียนร่วมกับเด็ก ปกติได้

รูปแบบที่ 4 การจัดโรงเรียนพิเศษ จัดให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องมาก ไม่สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้และต้องใช้ครูที่มีความสามารถเฉพาะทาง

รูปแบบที่ 5 การจัดการศึกษาพิเศษนอกโรงเรียน เป็นการศึกษาพิเศษ ใน โรงพยาบาล สถานพักฟื้น สถานรับเลี้ยงเด็ก หรือการดูแลเด็กที่บ้าน

4) การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่สำคัญกิจกรรมหนึ่งที่ช่วย สนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในโรงเรียนดำเนินไปอย่างมี

ประสิทธิภาพเพราะการนิเทศภายในเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกันปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานต่าง ๆ

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนได้วางแผนและดำเนินการร่วมกันเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านวิชาการให้ได้ผลดีขึ้น

หลักการนิเทศงานวิชาการ การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนควรมีหลักการ ดังนี้

(1) ร่วมแรง คือ การที่ทุกคนร่วมกันปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จหรือช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานในสิ่งที่ตนได้ปฏิบัติ

(2) ร่วมจิต คือ การมีความสามัคคี รักใคร่ กลมเกลียวกัน

(3) ร่วมคิด คือ การที่ทุกคนพยายามใช้ความรู้ ความสามารถของงานที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของส่วนรวมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

(4) ร่วมพิชิตปัญหา คือ การที่ทุกคนพยายามช่วยกันวิเคราะห์ปัญหาและลงมือแก้ปัญหาาร่วมกันอย่างจริงจัง

(5) ร่วมพัฒนาทั้งกลุ่มและตนเอง คือ การที่ทุกคนพยายามพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็พัฒนาเพื่อนภายในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

การนิเทศงานวิชาการเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนนั้นผู้นิเทศจะต้องวิเคราะห์ข้อบกพร่อง ความต้องการจำเป็นของผู้รับการนิเทศด้านความรู้ ทักษะ เจตคติแล้วพิจารณาหาแนวทางที่จะดำเนินการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์โดยเลือกกิจกรรมการนิเทศที่สามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้หลากหลายรูปแบบ ดังนี้

- (1) ประชุมก่อนนิเทศ
- (2) ปฐมนิเทศ
- (3) ให้คำปรึกษา
- (4) อบรม
- (5) ประชุมปฏิบัติการ
- (6) สัมมนา/ศึกษานอกสถานที่
- (7) ระดมความคิด
- (8) สาธิตการสอน
- (9) ศึกษาเอกสารวิชาการ/ตำรา
- (10) สัมมนาทางวิชาการ
- (11) เยี่ยมนิเทศชั้นเรียน

- (12) สังเกตการสอน
- (13) วิจัยเชิงปฏิบัติการ
- (14) เขียนเอกสาร/บทความทางวิชาการ
- (15) จัดนิทรรศการ

5) การวัดผลประเมินผลการเรียน

การวัดผลประเมินผลการเรียนมีจุดมุ่งหมายพื้นฐาน 2 ประการ ได้แก่ การวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการวัดประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างนี้

5.1) ระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเป็นการประเมินผลย่อยหรือประเมินผลรวม เป็นการประเมินผลตามสภาพจริงหรือการปฏิบัติ เป็นการทดสอบประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ซึ่งการประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการใช้ผลการประเมิน เพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาผู้เรียน ปรับการสอน และตัดสินผลการเรียนและสื่อสารกับผู้ปกครอง

5.2) ระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนทุกชั้น โดยการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการประเมินระดับสถานศึกษาเป็นการใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียน

5.3) ระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด ดำเนินการประเมินคุณภาพโดยสำนักงานการศึกษา

5.4) ระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยมาตรฐานเดียวกัน โดยใช้ข้อสอบมาตรฐานของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งการประเมินระดับชาติเป็นการใช้ผลการประเมินเพื่อการตัดสินใจ กำหนดนโยบาย จัดสรรทรัพยากร ยกกระดับคุณภาพการศึกษาโดยรวม

การนำการวัดผลและประเมินผลสู่การปฏิบัติ

สถานศึกษาสามารถนำการวัดผลและประเมินผลสู่การปฏิบัติ ได้ดังนี้

- (1) จัดทำนโยบาย รูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อุ้สถานศึกษา
 - (2) กำหนดเกณฑ์การประเมิน การผ่านตัวชี้วัด
 - (3) จัดทำแนวปฏิบัติและเกณฑ์การประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- (4) กำหนดกระบวนการตัดสินผลการเรียน
 - (5) กำหนดแนวปฏิบัติการอนุมัติการเลื่อนชั้น การเลื่อนชั้นระหว่างปี การซ้ำชั้น ฯลฯ

(6) กำหนดภารกิจครูผู้สอน

(7) จัดทำคู่มือครู คู่มือนักเรียน

6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้

สื่อ หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่บรรจุข้อมูลเพื่อให้ผู้ส่ง และผู้รับสามารถสื่อสารกันได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เมื่อมีการนำสื่อมาใช้ในการเรียนการสอน จึงเรียกว่า “สื่อการเรียนการสอน” (Instructional Media) ซึ่งหมายถึง สื่อที่บรรจุเนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ที่ผู้สอน และผู้เรียนใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่ต้องการเรียนรู้

นวัตกรรม หมายถึง ความคิด การปฏิบัติหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อนหรือเป็นการพัฒนาตัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่ให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานอีกด้วย

นวัตกรรมทางการศึกษา (Educational Innovation) หมายถึง การนำสิ่งใหม่ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของความคิดหรือการกระทำ รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์เข้ามาใช้ในระบบการศึกษาเพื่อมุ่งหวังที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เกิดแรงจูงใจในการเรียน และช่วยประหยัดเวลาในการเรียน เช่น การสอน โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การใช้วีดิทัศน์เชิงโต้ตอบ (Interactive Video) สื่อหลายมิติ (Hypermedia) และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

เทคโนโลยี หมายถึง การประยุกต์เอาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์หรือหมายถึงการนำความรู้ ทักษะ และทรัพยากรมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกหรือตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์

แหล่งเรียนรู้ หมายถึง “แหล่ง” หรือ “ที่รวม” ซึ่งอาจเป็นสภาพ สถานที่หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วย ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้หรือกระบวนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบแตกต่างจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอน แหล่งเรียนรู้ตามมาตรา 25 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่น เป็นต้น

6.1) แนวดำเนินการสร้าง พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี

(1) โรงเรียนจัดทำเองหรือรวมกลุ่มจัดทำสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้

(2) พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการผลิต พัฒนา และใช้สื่อฯ โดยครูหรือบุคลากรทางการศึกษา ที่มีความสามารถด้านเทคนิค การผลิต พัฒนา และใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีแหล่งเรียนรู้

(3) รวบรวม และแนะนำแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

(4) รวบรวม และแนะนำแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้ผ่านเครือข่ายให้แก่นักเรียน

(5) จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

(6) ประเมินการผลิต พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้

(7) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่

ขั้นตอนการจัดหาและผลิตสื่อ ได้แก่ สำรวจความต้องการ กำหนดเป้าหมายการผลิต วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย กำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม วิเคราะห์และจัดทำเนื้อหา เลือกประเภทสื่อที่จะผลิต ผลิตสื่อ ทดลองเบื้องต้น ทดลองภาคสนาม และการนำไปใช้และปรับปรุง

6.2) การบริหารจัดการและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เป็นงานที่โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการอยู่แล้วโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนคือ การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งมีหลายช่องทาง เพียงแต่การดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างไม่เป็นระบบและกระบวนการที่ชัดเจน แหล่งเรียนรู้บางแห่งจึงไม่ได้ถูกใช้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องแหล่งเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติก็ถูกละเลยไม่ได้เข้าไปใช้ให้เกิดประโยชน์ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องเป็นผู้นำการดำเนินการสู่ความสำเร็จโดยกำหนดเป็นนโยบายและนำสู่แผนการพัฒนาที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน มุ่งหวังเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นรูปแบบการวิจัยจึงเป็นลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน โดยความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) หมายถึง กระบวนการแก้ปัญหาหรือพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อสืบค้นสาเหตุของปัญหา แล้วหาวิธีแก้ปัญหาหรือพัฒนาที่เชื่อถือได้เป็นการวิจัยที่ควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานจริง และเป็นการวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าเป็นครั้งๆ ไปหรือเป็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนนั้นครูผู้สอนเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด การวิจัยในชั้นเรียนจึงมีความสำคัญต่อครู ดังนี้

(1) ช่วยให้ครูทำงานอย่างเป็นระบบในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการวิจัย

(2) ช่วยให้ครูจะสามารถบอกได้ว่างานการจัดการเรียนการสอนที่ปฏิบัติไปแล้วนั้นได้ผลหรือไม่เพราะอะไร

(3) ช่วยให้ครูใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้จะสามารถควบคุมกำกับ และพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองได้อย่างไร

ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนมีประโยชน์ต่อนักเรียน ครู และโรงเรียน ดังนี้

(1) ประโยชน์ต่อนักเรียน นักเรียนในชั้นเรียนมีความรู้ความสามารถพื้นฐานแตกต่างกันการวิจัยจึงเป็นการแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนอย่างถูกวิธี

(2) ประโยชน์ต่อครู ครูมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ออกแบบจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ช่วยให้ครูแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสม

(3) ประโยชน์ต่อโรงเรียน ครูในโรงเรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ร่วมกันใช้งานวิจัยเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาคือการเรียนการสอนหรือพฤติกรรมผู้เรียน

หลักการและแนวคิดของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ใช้เพื่อการศึกษาสภาพที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียนโดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการ จึงมีหลักการและแนวคิด ดังนี้

(1) เป็นการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียน

(2) เป็นการหาแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร วิธีสอน การจัดกิจกรรม สื่อ แบบฝึก วิธีการวัดและประเมินผล

(3) เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน

8) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) ได้บัญญัติหลักการบริหารและการจัดการศึกษาในรูปแบบขององค์กรบุคคลหรือคณะกรรมการ ทั้งระดับส่วนกลาง และระดับท้องถิ่น ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารและการจัดการศึกษาในรูปแบบคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนทางศาสนา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และกำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2557 ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถสรุปได้ 5 บทบาท ดังนี้

1) ระดับห้องเรียน มีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คนโดยผู้ปกครองของแต่ละห้องคัดเลือก
กันเอง

2) คณะกรรมการผู้ปกครองระดับชั้นเรียนแต่งตั้งจากประธานกรรมการระดับ
ห้องเรียนเป็นคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองระดับชั้นเรียน

3) คณะกรรมการผู้ปกครองระดับโรงเรียนแต่งตั้งจากประธานกรรมการระดับชั้นเรียน
เป็นคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองระดับโรงเรียน

โรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ
ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ โดยสร้างความตระหนักและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง

9) การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 47 ระบบประกันคุณภาพภายในในระบบการประกันคุณภาพภายนอกเป็น
ส่วนประกอบ ให้มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ
มาตรา 48 การประกันคุณภาพในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่าง
ต่อเนื่องโดยให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนา
ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพซึ่งเป็นภารกิจที่สถานศึกษาจะต้องทำอยู่แล้ว
การประกันคุณภาพการศึกษาจึงไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาโดยเน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1) บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตาม
มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้

2) ใช้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการใน
โรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพบุคลากรและนักเรียนไปพร้อมกัน

3) การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียน และให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนมี
ส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามผล และพัฒนาปรับปรุง ผลักดันให้โรงเรียนมี
คุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน
สังคม ตลอดจนประเทศชาติ

วัตถุประสงค์ในการประเมินคุณภาพการศึกษา

1) เพื่อให้ทราบระดับคุณภาพของสถานศึกษาในการดำเนินพันธกิจด้านต่าง ๆ

2) เพื่อกระตุ้นให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง

3) เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

4) เพื่อรายงานระดับคุณภาพและพัฒนาการในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาต่อสาธารณะชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง⁴⁴

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จะต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันของทุกฝ่าย การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีผลให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

“คุณลักษณะอันพึงประสงค์” เป็นคำที่แปลมาจากศัพท์ภาษาอังกฤษ “character education” ซึ่งมีความเกี่ยวข้องและคล้ายคลึงกับ “moral education” และ “virtue education” คำเหล่านี้มักจะใช้แทนกันและกันใช้ในความหมายเดียวกัน ในเชิงการจัดการศึกษาหรือกระบวนการ ชัดเจนทางสังคมที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคลให้มีพฤติกรรมและความคิดที่ดีงามตามอุดมคติที่สังคมพึงประสงค์⁴⁵

ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ให้ความหมายว่า คุณลักษณะ หมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งที่ใช้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำตัวชัดเจน⁴⁶

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการ ในด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม บุคลิกลักษณะนิสัยที่ดีงาม⁴⁷

⁴⁴ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, 31-146.

⁴⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบ (กรุงเทพฯ: เอกสารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551), 4.

⁴⁶ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิชชิ่ง, 2542).

⁴⁷ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 (กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ), 2548), 2.

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก⁴⁸

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ทั้งที่ทางการและไม่เป็นทางการ มุ่งพัฒนาความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมที่ดีในบุคคลเพื่อสร้างสรรค์สังคมที่ดี⁴⁹

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มี 8 ประการ ซึ่งประกอบด้วย

1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ พฤติกรรมบ่งชี้ คือ (1) ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบายความหมายของเพลงชาติได้ ถูกต้อง (2) ปฏิบัติตนตามสิทธิหน้าที่และพลเมืองดีของชาติ และ (3) มีความสามัคคีปรองดอง

2) ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้องประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ พฤติกรรมบ่งชี้ คือ (1) ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง (2) ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด และ 3) ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้กล่าวว่ามีวินัย คือผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อเวลา ต่อหน้าที่ และต่อวิชาชีพ มีความจริงใจปลอดจากความรู้สึกลำเอียง หรืออคติ ไม่ใช่เล่ห์กลคดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม รับรู้หน้าที่ของตนเองปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง⁵⁰

3) มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม พฤติกรรมบ่งชี้ คือ 1) ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม 2) ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันและรับผิดชอบในการทำงาน และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้กล่าวว่ามีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตนในขอบเขต กฎระเบียบของสถานศึกษา สถาบันองค์กร และประเทศ โดยที่

⁴⁸ แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553), 53.

⁴⁹ อ้างถึงใน ฆนัท ธาตุทอง Gholar, การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์, 2553), 162.

⁵⁰ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, "สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พ.ศ. 2550. 8 คุณธรรมพื้นฐาน" (โปสเตอร์).

ตนยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจยึดมั่นใน ระเบียบแบบแผนข้อบังคับและข้อปฏิบัติ รวมถึง การมีวินัยทั้งต่อตนเองและสังคม

4) ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน พฤติกรรมบ่งชี้ คือ 1) ตั้งใจเรียน 2) เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและเลือกใช้สื่อได้อย่าง เหมาะสม 3) บันทึกความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบจากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปรูปเป็นองค์ความรู้ และ 4) แลกเปลี่ยน เรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และเอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ ได้กล่าวว่า ความใฝ่รู้ หมายถึง ความต้องการที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในสิ่งที่ตนเองยังไม่รู้หรือสิ่งที่รู้แล้วแต่ยังไม่กระจ่าง คนที่มีความใฝ่รู้จึงถือเป็นคุณธรรมที่สำคัญสำหรับนักเรียนซึ่งเป็นวัยที่กำลังศึกษาหา ความรู้⁵¹

5) อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ ประมาทใช้ชีวิตบนความไม่พุ่มพุยโดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการสร้าง ภูมิคุ้มกันที่ดีให้แก่ตนเอง ต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ตลอดจนการใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต โดยหลักสำคัญ คือ สติปัญญา ความอดทน ความซื่อสัตย์สุจริต และความเพียรซึ่งเป็นรากฐานแห่งความสุขในการดำเนินชีวิตอย่าง แท้จริง มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

6) มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบใน การทำหน้าที่การทำงาน ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย พฤติกรรมบ่งชี้ คือ (1) เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย (2) ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ (3) พุ่มเพ่งทำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน และ (4) ซินชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ

7) รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจเห็นคุณค่า ร่วม อนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการ สื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม พฤติกรรมบ่งชี้ คือ (1) แต่งกายและมีมารยาทงดงามแบบ ไทย มีสัมมาคารวะ กตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะและ วัฒนธรรมไทย ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย (2) ใช้ภาษาไทยและเลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ชักชวน แนะนำ ให้ผู้อื่นเห็น

⁵¹ เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ, สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.2. พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, 2552), 88.

คุณค่าของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง นำภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้เหมาะสมในวิถีชีวิต ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทย แนะนำ มีส่วนร่วมในการสืบทอดภูมิปัญญาไทย

8) จิตสาธารณะ หมายถึง การตระหนักรู้ตน ที่จะทำสิ่งใดเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม พฤติกรรมบ่งชี้ คือ (1) ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูทำงานด้วยความเต็มใจ (2) ดูแลรักษาสาธารณสมบัติ และสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ และ (3) เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม⁵² อรพินทร์ ชูชม และคณะ ได้ให้ความหมายของจิตสำนึกสาธารณะ คือ การรู้จักเอาใจใส่ และเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึก และยึดมั่นในระบบคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงามละอายต่อสิ่งที่ผิด เน้นความเรียบร้อย ประหยัด และมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ⁵³ และตามราชบัณฑิตสถานจิตสาธารณะ ประกอบด้วยคำว่า จิต กับ สาธารณะ จิต หมายถึง ใจ หรือสิ่งที่ทำหน้าที่คิด นึก และรู้ สาธารณะ หมายถึง ทั่วไป เพื่อประชาชน ทั่วไป จิตสาธารณะ หมายถึงสำนึกหรือความคิดที่จะทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้แก่สังคม หรือคนทั่วไป⁵⁴ จะเห็นได้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก ซึ่งแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาอย่างหลากหลายสามารถเลือกใช้ได้ดังตัวอย่างดังต่อไปนี้

- 1) ทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้การคิดเพียเจต์

⁵² กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, 5-49.

⁵³ อัจฉรา สุขารมณ และอุษา ศรีจันดารัตน์ อรพินทร์ ชูชม, การวิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับจิตสำนึกทางปัญญาและคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทย (กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547), 10.

⁵⁴ ราชบัณฑิตสถาน, พจนานุกรมราชบัณฑิตสถาน พ.ศ.2542 (กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น, 2546), 52.

ทฤษฎีของเพียเจต์ตั้งอยู่บนองค์ประกอบที่เป็นพันธกรรมและสิ่งแวดล้อม โดยการเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามการพัฒนาทางสติปัญญา ตามวัยต่าง ๆ เป็นลำดับ เป็นไปตามธรรมชาติไม่ควรเร่งเด็กแต่ควรจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กในช่วงที่เด็กกำลังพัฒนาไปสู่ขั้นที่สูงกว่า สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็วโดยเสนอพัฒนาการทางการเรียนรู้การคิดไว้ 4 ขั้นตอน ได้แก่

1.1) ขั้นระยะการเคลื่อนไหวสัมผัส (The Sensor Motor Stage) เป็นช่วงของเด็กแรกเกิดถึงอายุ 2 ขวบ จะมีพัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับความคงที่ของวัตถุ โดยจะเริ่มรับรู้วัตถุที่หายไปจากสายตาของตนยังคงเป็นวัตถุเดิมและไม่หายไปไหน เช่น เมื่อเอากะดาษมาคั่นของเล่นที่เด็กกำลังเล่นอยู่ เด็กจะปิดกระดาษเพื่อหาของเล่น แสดงว่าเด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับการคงอยู่ของวัตถุในช่วงนี้จะเกิดกระบวนการ 2 ประเภท คือ

1.1.1) การดูดซึม (Assimilation) เป็นการรับรู้เข้าสู่โครงสร้างเดิมและเข้าสู่ระบบเดิมเป็นการปรับสภาพแวดล้อมให้เข้ากับการรู้คิดของตน และปฏิเสธสิ่งที่ไม่เข้ากับการรู้คิดของตน

1.1.2) การปรับเปลี่ยน (Accommodation) เป็นการปรับความคิดหรือปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่เกิดการยอมรับประสบการณ์ใหม่ กระบวนการทั้งสองจะทำให้บุคคลเกิดความสมดุล (Equilibration)

1.2) ขั้นก่อนปฏิบัติการ (The Preoperational Stage) เป็นช่วงของเด็กอายุ 2-7 ขวบ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน

1.2.1) ส่วนแรกปรากฏในเด็กอายุ 2-4 ขวบ เด็กจะมีพัฒนาการทางสรีระมากขึ้น และสามารถสำรวจสภาพแวดล้อมได้มากขึ้น เรียนรู้ค่าและพฤติกรรมใหม่ๆ แต่มีความคิดและพฤติกรรมที่เด่น คือ ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentric) เด็กเชื่อว่าสิ่งที่ตนเห็น ตนเข้าใจนั้นคนอื่น ๆ ก็เห็นและเข้าใจอย่างที่ตนเห็นและตนเข้าใจ ในช่วงนี้เด็กจะมีการเปลี่ยนแปลงแบบผู้ปกครองมาก ไม่ว่าจะเป็นคำพูด ท่าทาง กิริยามารยาท และพฤติกรรมในช่วงกระบวนการ Assimilation เป็นกระบวนการที่ใช้มาก โดยเมื่อเด็กเล่นเด็กจะเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบข้างมากขึ้น รวมทั้งกระบวนการ Accommodation เช่น การเลียนแบบจะช่วยพัฒนาสติปัญญาของเด็กจากการเรียนรู้ทางสังคม

1.2.2) ส่วนที่สองปรากฏในเด็กอายุ 4-7 ขวบ เป็นขั้นความคิดแบบอัตสัมฤทธิ์ (Initiative Thought) เด็กจะลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลง จากการเรียนสิ่งแวดล้อม เด็กอาจยังแยกไม่ออกระหว่างความเป็นจริง ช่วงนี้พัฒนาทางความคิดเริ่มมีมากขึ้น

1.3) ขั้นปฏิบัติการแบบรูปธรรม (The Stage of Concrete Operations) ปรากฏในเด็กอายุ 5-10 ขวบ มีความคิดที่จัดเป็นระบบมากขึ้น สามารถคิดทบทวนกลับและมีสิ่งกีดขวางของมวลสารปริมาตร และน้ำหนัก

1.4) **ขั้นปฏิบัติการแบบระบบ (The Stage of Concrete Operations)** เป็นความสามารถในการคิดแบบสมมติและการคิดเป็นเหตุเป็นผล โดยมีลักษณะระบบคิดเป็น 3 ประการ คือ

1.4.1) **ขั้นปฏิบัติการแบบระบบ (The Stage of Formal Operations)** เป็นความสามารถในการคิดแบบสมมติและการคิดเป็นเหตุเป็นผล โดยมีลักษณะระบบคิดเห็น 3 ประการ คือ

(1) การสร้างการทบทวนกลับความคิดเกี่ยวกับความจริงกับความเป็นได้
 (2) ความคิดแบบตั้งสมมติฐานจากหลักที่กว้างกว่า (Hypothetical) ผู้ที่คิดในเชิงนามธรรมได้จะสามารถตั้งสมมติฐานได้ แล้วตรวจสอบสมมติฐานด้วยการทำการวิจัย

(3) การคิดถึงการคิด (Thinking About Thinking) ผู้ที่คิดในชั้นนามธรรมแบบระบบขั้นนี้จะสามารถคิดถึงความหมาย ความสำคัญ คติวิเคราะห์ และหาเหตุผลประกอบการคิดหรือการจินตนาการของตนเอง ซึ่งเป็นการสำรวจความคิดและการวิจารณ์ตนเองได้

2) ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

โคลเบอร์ก ยึดถือทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้การคิดของเพียเจต์ (Piaget) เป็นหลักในการวัดพัฒนาการทางจริยธรรม และถือว่าพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลของพัฒนาการทางปัญญา ซึ่งสรุปได้ดังนี้

เด็กวัยแรกเกิด ถึง 3 ขวบ ปัญญาความคิดอยู่ในขั้นต่ำเกินกว่าที่จะเข้าใจความถูกต้องของการกระทำ เมื่ออย่างเข้าสู่ระยะที่ 2 อายุ 2-7 ปี เริ่มที่จะเข้าใจเกี่ยวกับความถูกต้องของการกระทำ เมื่ออย่างเข้าสู่ระยะที่ 3 อายุ 7-12 ปี เด็กสามารถคิดตามหลักเหตุผลได้ แต่จำกัดอยู่ในขอบเขตของสิ่งที่ป็นรูปธรรม เช่น จัดประเภทให้เป็นระบบได้ และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะต่าง ๆ ของสิ่งที่ป็นรูปธรรมได้ เมื่อความคิดของเด็กในระยะที่ 2 และ 3 ยังจำกัดอยู่ในขอบเขตของการนึกคิดเอาเองและการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ป็นรูปธรรม ความคิดเกี่ยวกับความถูก/ผิด จึงจำกัดอยู่ในขอบเขตของสิ่งที่ป็นรูปธรรมเท่านั้น ไม่สามารถเข้าใจกฎเกณฑ์ของสังคมอย่างเป็นระบบโคลเบอร์ก จัดอยู่ในระดับที่ 1 คือระดับ ก่อนกฎเกณฑ์สังคม (Preconvention Level)

ผู้ที่สามารถคิดในเชิงเหตุผลนามธรรมได้ เป็นผู้ที่มีอายุประมาณ 12 ปีขึ้นไป สามารถเข้าใจบทบาทของบุคคลและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ในสังคมอย่างเป็นระบบ จะตัดสินความถูกต้องของการกระทำของบุคคลต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์ของสังคมไทย ความเข้าใจเกี่ยวกับความถูกต้องในทำนองนี้จัดอยู่ในระดับที่ 2 คือ ระดับกฎเกณฑ์สังคม (Conventional Morality)

สำหรับผู้ที่สามารถคิดเชิงตรรกะได้อย่างดีอาจจะพัฒนาการรับรู้ของตนเองในระดับที่สูงขึ้นไปอีก อยู่ในระดับที่ 3 คือ ระดับสูงกว่ากฎเกณฑ์สังคม (Post Conventional Morality) ซึ่งสามารถตัดสินความถูกต้องเหมาะสมตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมแล้วไตร่ตรองด้วยตนเองว่าถูกต้องผู้ที่สามารถตัดสินความถูกต้องของการกระทำในระดับสูงนี้ต้องอาศัยปัญญาความคิดระดับสูง

และเป็นผู้ที่ช่างคิดช่างสังเกต ผู้ที่จะวิพากษ์กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ ต้องใช้เวลาอีกหลายปี จากเริ่มวัยรุ่นจนกระทั่งอายุอย่างน้อย 20 ปี จึงจะทำได้

ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก แบ่งระดับพัฒนาการออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ก่อนเกณฑ์สังคม ระดับที่ 2 กฎเกณฑ์สังคม และระดับที่ 3 สูงกว่ากฎเกณฑ์สังคมในแต่ละระดับ โคลเบอร์ก ยังแบ่งพัฒนาการออกเป็น 2 ชั้น รวมเป็น 6 ชั้น เรียงตามลำดับดังนี้

ระดับที่ 1 ถึง ระดับที่ 3 แบ่งเป็น 6 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การลงโทษและการเชื่อฟัง (Punishment-Obedience Orientation)

ชั้นที่ 2 เอกบุคลิกนิยม การตอบสนองความต้องการและการชำระแลกเปลี่ยน

(Instrumental Relativist Orientation)

ชั้นที่ 3 ความคาดหวังทางสังคม ความสัมพันธ์ และการคล้อยตาม (Good Boy-Nice Girl Orientation)

ชั้นที่ 4 ทำตามกฎระเบียบสังคม (Law and Order Orientation)

ชั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรืออรรถประโยชน์และสิทธิส่วนบุคคล (Social Contract Orientation)

ชั้นที่ 6 หลักการจริยธรรมสากล (Universal Ethical Principle Orientation)

การเกิดจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์กนั้น จริยธรรมเป็นความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความถูกต้อง และเกิดขึ้นจากขบวนการทางความคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งต้องอาศัยวุฒิภาวะทางปัญญา ของแต่ละบุคคลพัฒนาการของจริยธรรมเป็นผลของการสังเกตและการคิดไตร่ตรองของบุคคล ผู้ที่ไม่ชอบสังเกตหรือไม่ชอบที่จะคิดไตร่ตรอง พัฒนาการทางจริยธรรมก็ไม่เกิด แม้ว่าพัฒนาการทางปัญญา ได้เข้าสู่ขั้นสูงแล้วก็ตาม ซึ่งโคลเบอร์ก เชื่อว่าจริยธรรมของมนุษย์เกิดจากขบวนการทางปัญญา เมื่อมนุษย์มีการเรียนรู้มากขึ้น โครงสร้างทางปัญญาเพิ่มพูนขึ้น จริยธรรมก็พัฒนาตามวุฒิภาวะ แนวคิดนี้เป็นแนวคิดแบบสัมพัทธนิยม (Relativism) ซึ่งเชื่อว่าจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับอายุ กาลเวลา สถานที่ วัฒนธรรม และสภาพการณ์ ซึ่งความหมายว่า “ความถูกต้อง” “ความดี” “ความงาม” ขึ้นอยู่กับเวลา สถานที่ และองค์ประกอบอื่น ๆ และไม่ว่าบุคคลจะเติบโตในสังคมใดหรือนับถือศาสนาใด ย่อมมีลำดับขั้นการพัฒนาของจริยธรรมที่เหมือน ๆ กัน เรียกชื่อว่า ทฤษฎีพัฒนาการเชิงโครงสร้าง (Structural Development Theory) และทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญา (Cognitive Development Theory)

3) ทฤษฎีทางด้านจิตพิสัยของแครธวอลและคณะ

แครธวอลและคณะ (Kratwohl, Bloom and Masia) ได้ลำดับการเกิดลักษณะนิสัยของบุคคลเป็น 5 ชั้น ดังนี้

3.1) **ขั้นรับรู้ (Receiving)** เป็นการพัฒนาขั้นแรกสุด ขั้นนี้บุคคลจะมีความรู้สึกรับรู้ต่อสิ่งเร้าที่มากกระทบต่อประสาทสัมผัสของเขา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นย่อย คือ

3.1.1) **ขั้นรู้ตัว ได้แก่** การสังเกต รับรู้ความแตกต่างของสิ่งเร้า

3.1.2) **ขั้นตั้งใจรับ ได้แก่** การมีความตั้งใจฝึกฝฝต่อสิ่งเร้าเฉพาะอย่าง เริ่มสะสมความรู้หรือประสบการณ์ในสิ่งเร้าเฉพาะอย่างนั้นแล้วจึงตอบรับ

3.1.3) **ขั้นการเลือกสรรสิ่งที่รับรู้ ได้แก่** การเลือกรับเฉพาะอย่าง เช่น สนใจอ่านเฉพาะบางเรื่อง สนใจตอบคำถามเฉพาะบางคำถาม

3.2) **ขั้นตอบสนอง (Responding)** เป็นการพัฒนาที่สูงขึ้นมาอีกขั้นหนึ่ง ในขั้นนี้บุคคลไม่เพียงรับรู้สิ่งเร้าเท่านั้น แต่จะเริ่มมีปฏิกริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้า 3 ลักษณะ คือ

3.2.1) **ขั้นเต็มใจตอบสนอง** เป็นการยินยอมปฏิบัติตามหลักการหรือกฎเกณฑ์ และยอมรับในสิ่งที่รับรู้มา

3.2.2) **ขั้นตั้งใจตอบสนอง** เป็นขั้นที่บุคคลเริ่มอาสาที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการกับผู้อื่นและอาจมีการพยายามหลีกเลี่ยง ไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ขัดกับสิ่งที่ตนรับรู้มา

3.2.3) **ขั้นพอใจตอบสนอง** เป็นขั้นที่บุคคลจะเกิดความพึงพอใจ หรือไม่พอใจต่อพฤติกรรม หรือการแสดงออกของผู้อื่นที่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับสิ่งที่รับรู้มา เป็นการเลือกตอบสนองต่อสิ่งเร้า

3.3) **ขั้นเห็นคุณค่า (Valuing)** เป็นขั้นที่บุคคลเริ่มเห็นคุณประโยชน์ของสิ่งที่รับรู้และสิ่งที่ตอบสนองแล้ว เขาเริ่มยอมรับสิ่งที่ได้รับรู้มาว่าสิ่งใดมีความหมายต่อเขาและสิ่งใดไม่มีค่าไม่มี ความหมายต่อเขา เขาจะแสดงออกด้วยพฤติกรรมต่าง ๆ ตามขั้นตอนการพัฒนาย่อยคือ

3.3.1) **การยอมรับค่านิยม ได้แก่** พยายามเพิ่มพูนประสบการณ์ในสิ่งเร้า นั้น ๆ พยายามปฏิบัติตามบ่อยครั้ง

3.3.2) **การแสดงความนิยมในค่านิยม ได้แก่** การเข้าช่วยเหลือสนับสนุน ร่วมมือ ในกิจกรรมที่ส่งเสริมสิ่งที่เห็นด้วย

3.3.3) **การเข้าร่วมงาน ได้แก่** การเข้าไปร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่เขาเห็นคุณค่าและปฏิเสธ คัดค้าน โต้แย้ง หรือขัดขวางการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่เขาไม่เห็นคุณค่า

3.4) **ขั้นจัดระบบ (Organization)** เมื่อบุคคลพัฒนาคุณลักษณะมาถึงขั้นนี้ เขาจะพยายามปรับตัวเองให้เข้ากับคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่เขายอมรับ และจะพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม (value) ที่เขาเห็นคุณค่าหลายๆอย่างพร้อม ๆ กัน พยายามจัดลำดับค่านิยมเหล่านั้น และปรับตัวให้เข้ากับสิ่งต่าง ๆ ที่เขายอมรับนั้น ขั้นนี้ประกอบด้วยขั้นย่อย 2 ขั้น คือ

3.4.1) **ขั้นสร้างความเข้าใจในค่านิยม** เขาจะแสดงออกโดยการเข้าร่วมกลุ่มอภิปรายร่วมสร้างแนวคิด เปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้น

3.4.2) ขั้นสร้างระบบค่านิยม เขาจะพยายามชั่งน้ำหนักค่านิยมต่าง ๆ ที่เรายอมรับจัดลำดับค่านิยมเหล่านั้น สร้างกฎเกณฑ์ ให้สอดคล้องกับสิ่งที่เขายอมรับและระบบที่เขาสร้างขึ้นแล้วนำไปใช้กับตัวเองหรือพยายามชักชวนให้ผู้อื่นยอมรับกับระบบนั้น

3.5) ขั้นเกิดกิจนิสัย (Characterization) เป็นขั้นที่เกิดจากการพัฒนาการต่อจากขั้นจัดระบบ โดยการเริ่มต้นจากการวางตัว หรือการยอมรับสิ่งที่บุคคลเห็นคุณค่ามาเป็นลักษณะเฉพาะตัว กล่าวคือ เมื่อการจัดระบบเข้าสู่ป็นลักษณะของตนเองแล้ว บุคคลนั้น ๆ ก็จะปฏิบัติหรือยึดถือต่อไปจนเกิดเป็นการแสดงออกโดยอัตโนมัติ จากระบบที่จัดของตนเอง หมายความว่า การตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสถานการณ์ที่เขาอยู่ หรือประสบพบเจอ จะมีการตอบสนองในรูปแบบลักษณะประจำตัวของเขาในที่สุดแบบคงเส้นคงวา ขั้นเกิดกิจนิสัยสามารถแบ่งเป็นขั้นตอนย่อย 2 ขั้น ตอน คือ

3.5.1) ขั้นสร้างข้อสรุป ได้แก่ ระบบที่ตนต้องการหรือตัวตามแนวจะเกิดขึ้นภายใต้การพยายามปรับปรุงระบบจนอยู่ในขั้นสมบูรณ์

3.5.2) ขั้นกิจนิสัย ได้แก่ เครื่องมือแสดงถึงการเกิดคุณลักษณะเฉพาะนั้น ๆ ของบุคคลโดยเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเขาที่มีการแสดงออกอย่างสม่ำเสมอ จะได้รับการยอมรับจากวงการหรือหมู่คณะ

4) ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม เป็นทฤษฎีที่เสนอจิตลักษณะ 8 ประการ ที่อาจเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดี คนเก่ง และมีสุขของคนไทย ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ราก ลำต้น และส่วนที่เป็นดอกและผลของต้นไม้

ส่วนแรก คือ ราก แทนจิตลักษณะพื้นฐานสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

ประการที่ 1 ภาวะจิตใจ สามารถปรับตัวแก้ปัญหา สร้างสรรค์ทำงานได้ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความมั่นคงทางจิตใจ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ อยู่ในสังคม และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้

ประการที่ 2 ความเฉลียวฉลาดหรือสติปัญญา หมายถึง รู้จักการแก้ไขปัญหาได้ การรู้การคิดในขั้นรูปธรรมหลาย ๆ ด้านและการคิดในขั้นนามธรรม และสามารถออกแบบหรือมีผลงานออกมาให้เห็น ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้การคิดของ Piaget

ประการที่ 3 ประสบการณ์ทางสังคม หมายถึง กระทำหรือการได้พบเห็นมา และประสบ ปะทะหรือสัมผัสด้วยตัวเองได้พบเอง กระทำเอง

ส่วนที่สอง คือ ลำต้น เป็นผลจากจิตลักษณะพื้นฐานที่ราก ประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ประการ ได้แก่

ประการที่ 1 ทศนคติ ค่านิยม และคุณธรรม (ทศนคติ หมายถึง การเห็นประโยชน์-โทษของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนส่วนใหญ่เห็นว่าสำคัญ คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่คนส่วนใหญ่

ใหญ่เห็นว่าดีงาม ส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับหลักทางศาสนา เช่น ความกตัญญู ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ ความพอใจ ไม่พอใจต่อสิ่งนั้นและพร้อมที่จะมีพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น)

ประการที่ 2 เหตุผลเชิงจริยธรรม (เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง เจตนาของการกระทำเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวหรือพวกพ้อง ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีทางเหตุผลเชิงจริยธรรมของ Kohlberg)

ประการที่ 3 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกลกว่าสิ่งที่กระทำในปัจจุบันจะส่งผลอย่างไร ในปริมาณเท่าใด ต่อใคร ตลอดจนความสามารถในการอดได้รอได้สามารถอดเปรี้ยวไว้กินหวานได้)

ประการที่ 4 ความเชื่ออำนาจในตน (ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง ความเชื่อที่ผลที่ตนกำลังได้รับอยู่เกิดจากการกระทำของตนเอง มิใช่เกิดจากโชคเคราะห์ ความบังเอิญ หรือการควบคุมของคนอื่น เป็นความรู้สึกในการทำนายได้ ควบคุมได้ของบุคคล ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎี Locus of Control ของ Rotter)

ประการที่ 5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความมานะพยายามฝ่าฟันอุปสรรคในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่ย่อท้อ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีแรงจูงใจของ McClelland

ส่วนที่สาม คือส่วนของดอกและผล เป็นส่วนของพฤติกรรมของคนดีและเก่งซึ่งแสดงพฤติกรรมทำความดี ละเว้นความชั่ว ซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนดี และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนแบ่งออกเป็น 2 ประการด้วยกัน คือ

ประการที่ 1 พฤติกรรมของคนดี ประกอบด้วย 2 พฤติกรรมหลัก ได้แก่

(1) พฤติกรรมไม่เบียดเบียนตนเอง เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่ทำร้ายหรือทำลายตนเอง เช่น การดูแลสุขภาพตนเอง การบริโภคสิ่งที่มีประโยชน์ ไม่ดื่มเหล้า เป็นต้น

(2) พฤติกรรมไม่เบียดเบียนผู้อื่น เป็นพฤติกรรมที่ไม่ทำร้าย ทำลายหรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เช่น พฤติกรรมสุภาพบุรุษ ไม่ก้าวร้าว ขับขี่รถอย่างมีมารยาท ซื่อสัตย์ เป็นต้น

ประการที่ 2 พฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง ประกอบด้วยพฤติกรรมหลัก ได้แก่

(1) พฤติกรรมรับผิดชอบ เช่น พฤติกรรมการเรียน การทำงาน พฤติกรรมการปกครองของหัวหน้า และเคารพกฎหมาย เป็นต้น

(2) พฤติกรรมพัฒนา เป็นการพัฒนาตนเอง ผู้อื่น และสังคม เช่น ใฝ่รู้
รักการอ่านเป็นกัลยาณมิตรการอาสาช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม เป็นต้น⁵⁵

การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร ได้จัดรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีฐานะเป็น
นิติบุคคล มีระเบียบการปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กรุงเทพมหานคร⁵⁶

ความเป็นมาในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

การจัดการศึกษาในพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร จัดตั้งครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2427 ในรูปแบบ
ของโรงเรียนราษฎรที่วัดมหรณพาราม ต่อมาในปี พ.ศ. 2430 มีการขยายการจัดการศึกษาโดยจัดตั้ง
องค์การบริหารจัดการศึกษาและเป็นที่ระหวงธรรมเนียมการเมื่อปี พ.ศ. 2435 ในปี พ.ศ. 2441
ได้มีโครงการศึกษาเกิดขึ้น โดยแบ่งความรับผิดชอบให้กรมการศึกษาธิการจัดการศึกษาใน
กรุงเทพมหานคร และให้กระทรวงมหาดไทยจัดการศึกษาในหัวเมืองร่วมกับพระสงฆ์ ภายหลังจากใน
ระหว่างปี พ.ศ. 2454 ถึง พ.ศ. 2475 ได้มีการขยายการศึกษาภาคบังคับออกไปถึงระดับตำบล
มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา 3 กระทรวง คือ

- 1) กระทรวงนครบาล รับผิดชอบที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในส่วนกลาง
- 2) กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบที่จัดการศึกษาในส่วนภูมิภาค
- 3) กระทรวงธรรมการ ทำหน้าที่ประสานงานให้การจัดการศึกษาในส่วนภูมิภาค

ในปี พ.ศ.2515 กรุงเทพมหานครได้จัดตั้งหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษขึ้น
ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 โดยกรุงเทพมหานครได้จัดให้เป็นหน่วยการปกครองเดียวกัน
รวมถึงการรับโอนการจัดการศึกษาจากหน่วยงานที่ยุบรวมกัน โดยเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครอง

⁵⁵ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, แนวทางการพัฒนาการวัดและ
ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551,
54-62.

⁵⁶ สำนักการศึกษา, 1.

นครหลวงกรุงเทพธนบุรี องค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพธนบุรี เทศบาลนครหลวงกรุงเทพธนบุรี ตลอดจนสภาวิชาการต่าง ๆ ในนครหลวงกรุงเทพธนบุรี⁵⁷

ระบบการบริหารการศึกษากรุงเทพมหานคร

บทบาทหนึ่งของกรุงเทพมหานครที่เป็นองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น คือการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนในท้องถิ่น โดยระบบการบริหารการศึกษากรุงเทพมหานครมีสายการบังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการศึกษาดังนี้

1. สำนักงานการศึกษา เป็นหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่ากรม มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านการศึกษา โดยมีส่วนราชการประกอบด้วย หน่วยงานนิเทศก์ กองการเจ้าหน้าที่ กองคลัง สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา กองเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
2. กลุ่มเขต (โซน) เป็นการรวมเขตที่มีสภาพท้องถิ่น สภาพการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจจัดเป็นกลุ่มเขต และมีโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 6 กลุ่มเขต ได้แก่ กลุ่มกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้ กลุ่มกรุงเทพเหนือ กลุ่มกรุงเทพตะวันออก กลุ่มกรุงธนเหนือ กลุ่มกรุงธนใต้
3. สำนักงานเขตทั้งหมด 50 เขต สำนักงานเขตโดยฝ่ายการศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารบรรณและธุรการทั่วไป การเงินและพัสดุ งานกิจการนักเรียน การบริหารบุคคล
4. โรงเรียน เป็นหน่วยปฏิบัติการในการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาปฐมวัย และขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพตามที่พึงประสงค์ ซึ่งขณะนี้ มีจำนวนทั้งหมด 437 โรงเรียน

บทบาทหน้าที่ด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

บทบาทหน้าที่ของกรุงเทพมหานครในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดนโยบาย ดูแลมาตรฐาน กำกับติดตามดูแลสนับสนุนทรัพยากร ซึ่งกรุงเทพมหานครได้ดำเนินการจัดการศึกษาหลายระดับและหลายรูปแบบ ดังนี้

1. การจัดในรูปแบบศูนย์เลี้ยงดูเด็กหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักพัฒนาชุมชน ซึ่งดำเนินงานในลักษณะของการให้ความสนับสนุนชุมชนที่เปิดดำเนินการและสำนักอนามัย ซึ่งเปิดสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน และให้การสนับสนุนบ้านเลี้ยงเด็ก

⁵⁷ หน่วยงานนิเทศก์สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร: การบริหารงานทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษา, 2551), 1.

2. การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานการศึกษาและสำนักงานเขต

3. การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยแพทยศาสตร์และวิทยาลัยการุณย์ในความรับผิดชอบของสำนักงานการแพทย์

4. การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่ การฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร และจัดให้แก่กลุ่มสนใจตามความเหมาะสม ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักพัฒนาชุมชน

หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

สำนักงานการศึกษา โดยนำนโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานครทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปให้สำนักงานเขตและโรงเรียนดำเนินการบริหารงานในหน่วยงาน

สำนักงานเขต รับผิดชอบการปฏิบัติราชการภายในเขต นำนโยบายของกรุงเทพมหานคร มาปฏิบัติให้เกิดผลโดยตรงต่อประชาชน

บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน มีดังนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์และแผนปฏิบัติราชการประจำปี
2. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
3. จัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. บริหารงานตามที่ได้รับมอบหมายด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล

และการบริหารทั่วไป

5. สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. จัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา
7. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง⁵⁸

⁵⁸ เรื่องเดียวกัน, 1-5.

วิสัยทัศน์ด้านการศึกษา

โครงสร้างการบริหารการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร มีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ โดยมีสำนักการศึกษาเป็นผู้ประสานงานและพัฒนาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 437 โรงเรียน ผ่านการบังคับบัญชาของสำนักงานเขต โดยกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา ดังนี้ “กรุงเทพฯ ของเรา เยาวชนและคนทุกวัยมีความรู้คู่คุณธรรม”⁵⁹

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

รูปแบบการบริหาร กรุงเทพมหานคร และเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมีความสอดคล้องกับรูปแบบการบริหารกรุงเทพมหานครที่กำหนดขึ้นนี้เพื่อให้สนองตอบความต้องการของประชาชนได้มากที่สุดและช่วยลดภาระของกรุงเทพมหานคร ทำให้การดูแลรวมทั้งการให้บริการเป็นไปอย่างทั่วถึง เป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้บริหารด้วยตนเอง เกิดการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามหลักการปกครองของตนเอง ของท้องถิ่นอย่างแท้จริง กลุ่มกรุงเทพมหานครเป็นกลุ่มเขตที่ประกอบด้วย 8 สำนักงานเขต ได้แก่ เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตบางกอกใหญ่ เขตบางกอกน้อย เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด เขตจอมทอง และเขตทวีวัฒนา มีโรงเรียนทั้งหมด 91 โรงเรียน ดังตารางต่อไปนี้⁶⁰

โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

เขตตลิ่งชัน

- 1) โรงเรียนวัดมะกอก (วิสุทธิวิทยาการ)
- 2) โรงเรียนชุมทางตลิ่งชัน
- 3) โรงเรียนวัดปากน้ำฝั่งเหนือ
- 4) โรงเรียนฉิมพลี
- 5) โรงเรียนวัดตลิ่งชัน (ปิ่นทองสันฐาคาร)
- 6) โรงเรียนวัดทอง (อุดมศิลป์วิทยาการ)

⁵⁹ หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร Smart School (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2555), 5.

⁶⁰ สำนักการศึกษา สำนักยุทธศาสตร์, สถิติกรุงเทพมหานคร ปี2554 (กรุงเทพฯ: คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2555).

- 7) โรงเรียนวัดไก่อ้เตี้ย (สวัดีประชนากูล)
- 8) โรงเรียนวัดอินทรวาส
- 9) โรงเรียนวัดเกาะ
- 10) โรงเรียนวัดโพธิ์ (ราชกร์ผดงผล)
- 11) โรงเรียนวัดพิกุล
- 12) โรงเรียนวัดพุกขมลา (นนทสิริราชกร์บำเพ็ญ)
- 13) โรงเรียนวัดรัชฐาธิฐาน
- 14) โรงเรียนวัดช่างเหล็ก
- 15) โรงเรียนวัดดาวคะนอง
- 16) โรงเรียนวัดกระจับพินิจ

เขตบางพลัด

- 17) โรงเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม
- 18) โรงเรียนวัดฉัตรแก้วจงกลนี
- 19) โรงเรียนวัดเปาโรหิตย์
- 20) โรงเรียนวัดพระยาศิริโอยสวรรค
- 21) โรงเรียนวัดเทพากร (เลี่ยมมาตุทิศ)
- 22) โรงเรียนวัดคฤหบดี (จันทรสถิตย์)
- 23) โรงเรียนวัดวิมุตยาราม
- 24) โรงเรียนวัดรวก
- 25) โรงเรียนวัดบางพลัด (ป.สุวณโณ)
- 26) โรงเรียนสามัคคีสุทธาวาส
- 27) โรงเรียนบางยี่ขันวิทยาคม

เขตจอมทอง

- 28) โรงเรียนวัดนาคนิมิตร (สว่างนพราชกร์วิทยา)
- 29) โรงเรียนวัดสี่สุก
- 30) โรงเรียนวัดนางนอง (พิพัฒน์)
- 31) โรงเรียนวัดโพธิ์ทอง
- 32) โรงเรียนวัดโพธิ์แก้ว
- 33) โรงเรียนวัดบางขุนเทียนนอก (ศิลปเดชาคาร)
- 34) โรงเรียนวัดบางประทุนนอก
- 35) โรงเรียนวัดยายร่ม (วัฒนราชกร์รังสรรค)

- 36) โรงเรียนวัดศาลาศรีน
- 37) โรงเรียนวัดไทร (ถาวรพรหมานุกูล)
- 38) โรงเรียนวัดมงคลวราราม (สมพรพสกสรรค์)

เขตธนบุรี

- 39) โรงเรียนวัดใหม่ยายนุ้ย
- 40) โรงเรียนวัดโพธิ์นิมิต
- 41) โรงเรียนวัดเวฬุราชิน
- 42) โรงเรียนวัดบุคคโล
- 43) โรงเรียนวัดราชวรินทร์
- 44) โรงเรียนวัดประยูรวงศ์
- 45) โรงเรียนวัดประดิษฐาราม
- 46) โรงเรียนวัดราชคฤห์
- 47) โรงเรียนวัดบางสะแกใน
- 48) โรงเรียนวัดบางสะแกนอก
- 49) โรงเรียนวัดบางน้ำจืด
- 50) โรงเรียนวัดขุนจันทร์
- 51) โรงเรียนวัดกัลยาณมิตร
- 52) โรงเรียนกัณฑ์ทาราราม
- 53) โรงเรียนวัดใหญ่ศรีสุพรรณ
- 54) โรงเรียนวัดดาวคะนอง
- 55) โรงเรียนวัดกระเจ้าปิ่น

เขตคลองสาน

- 56) โรงเรียนวัดทองธรรมชาติ
- 57) โรงเรียนวัดทองนพคุณ
- 58) โรงเรียนวัดเศวตฉัตร
- 59) โรงเรียนวัดพิชัยญาติ
- 60) โรงเรียนวัดสุทธาราม
- 61) โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม
- 62) โรงเรียนวัดทองเพลง
- 63) โรงเรียนวัดสุวรรณ

เขตบางกอกน้อย

- 64) โรงเรียนวัดสุวรรณาราม
- 65) โรงเรียนวัดสุวรรณคีรี
- 66) โรงเรียนวัดวิเศษการ
- 67) โรงเรียนวัดเจ้าอาม
- 68) โรงเรียนวัดยางสุทธาราม
- 69) โรงเรียนวัดมะลิ
- 70) โรงเรียนวัดดงมูลเหล็ก
- 71) โรงเรียนวัดอัมพวา
- 72) โรงเรียนวัดบางเสาธง
- 73) โรงเรียนวัดโพธิ์เรียง
- 74) โรงเรียนวัดพระยาทำ
- 75) โรงเรียนวัดปฐมบุตริสราราม
- 76) โรงเรียนวัดดุสิตาราม
- 77) โรงเรียนวัดศรีสุदारาม
- 78) โรงเรียนวัดบางขุนนนท์

เขตบางกอกใหญ่

- 79) โรงเรียนวัดใหม่พิเรนทร์
- 80) โรงเรียนวัดนาคกลาง
- 81) โรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี
- 82) โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม
- 83) โรงเรียนวัดตีตวัด
- 84) โรงเรียนวัดท่าพระ

เขตทวีวัฒนา

- 85) โรงเรียนคลองมหาสวัสดิ์
- 86) โรงเรียนวัดปุณณवास
- 87) โรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ)
- 88) โรงเรียนตั้งพิรุฬห์ธรรม
- 89) โรงเรียนคลองบางพรหม
- 90) โรงเรียนมัธยมปุณณवास
- 91) โรงเรียนคลองทวีวัฒนา (ทองน่วมอนุสรณ์)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กุลทรี พิกุลแกม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์อื่นอยู่ในระดับปานกลาง 2) คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) การบริหารงานวิชาการส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้⁶¹

ณัชชพรานีย์ ศรีปานนาค ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า โดยภาพรวม บทบาทผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า บทบาทผู้บริหารโรงเรียน ในด้าน ผู้อำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุนผู้ให้คำปรึกษา ผู้ประเมินและผู้คาดการณ์ คุณลักษณะประสงค์ของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อนำมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านรักความเป็นไทย ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านมีจิตสาธารณะ ด้านมีวินัย ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านมุ่งมั่นในการทำงานและด้านใฝ่เรียนรู้ และ บทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยมีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁶²

ณปภัช รุ่งโรจน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ การบริหารงานวิชาการกับระบบ

⁶¹ กุลทรี พิกุลแกม, 140-40.

⁶² ณัชชพรานีย์ ศรีปานนาค, "บทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 86-87.

ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีความสัมพันธ์กันในลักษณะบวกและความสัมพันธ์ที่คล้อยตามกัน

ปรียาภรณ์ เชียงเครือ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองกุ่ม จังหวัดนครราชสีมา ด้วยกิจกรรม 5 กิจกรรม คือ กิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมประจำสัปดาห์ กิจกรรมการประกวด กิจกรรมเข้ากลุ่มนันทนาการ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และทำอาหาร ทำให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์รวม 3 ด้านมีการเปลี่ยนแปลง คือ 1) ความซื่อสัตย์ พบว่า นักเรียนสามารถการปรับเปลี่ยนนิสัยและพฤติกรรม ที่มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองมากขึ้น เมื่อทำผิดพลาดสามารถยอมรับผิด โดยแสดงออกทั้งทางการพูดด้วยวาจา และการกระทำ 2) ด้านความมีวินัยในตนเอง โดย นักเรียนสามารถปฏิบัติและประพฤติปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการแต่งกายถูกระเบียบ การช่วยดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียนและโรงเรียน 3) ด้านความรับผิดชอบโดย ประพฤติตนเป็นคนดี มีความรักความสามัคคี นักเรียนตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เคารพเชื่อฟังครู⁶³

พีรพัฒน์ รุ่งเรือง ได้ศึกษาทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ส่วนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ไม่เรียนรู้อัจฉริยะ รักความเป็นไทยมุ่งมั่นในการทำงาน และอยู่อย่างพอเพียง ตามลำดับ และทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวก หรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกัน⁶⁴

เพียรพันธุ์ กิจพาณิชย์เจริญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า การบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การ

⁶³ ปรียาภรณ์ เชียงเครือ, "การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองกุ่ม จังหวัดนครราชสีมา" (การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศม.มหาสารคาม, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552), 108.

⁶⁴ พีรพัฒน์ รุ่งเรือง, "ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 1" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), 114-15.

นิเทศการจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยการที่ผู้บริหารมีสมรรถนะการบริหารงานวิชาการ มีความรู้ความสามารถ และเข้าใจการบริหารงานด้านวิชาการเป็นอย่างดี ย่อมส่งผลต่อการบริหารจัดการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา และการส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ สามารถเป็นพื้นฐานที่ดีและส่งผลต่อคุณภาพในระดับสูงต่อไป ทำให้การดำเนินงานในโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล⁶⁵

วชิราภรณ์ พรหมนาทม ศึกษาการบริหารวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าการบริหารวิชาการของผู้บริหารวิชาการของผู้บริหารโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผลและเทียบโดยผลการเรียนการนิเทศการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพทางการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพสำหรับด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา โรคนเอดส์ และโรคติดต่อร้ายแรง ผู้เรียนมีความสุข นิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจในความเป็นไทย ภูมิปัญญาไทย ศิลปวัฒนธรรมที่งดงามของไทย ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีทักษะในการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และรักการทำงาน ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ และมีวิจารณ์ญาณ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หาค่าดีคิดสังเคราะห์ ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ผู้เรียนรู้จักตนเองพึ่งตนเองได้ มีบุคลิกที่ดี และผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และการบริหารวิชาการของ

⁶⁵ เพียรพันธุ์ กิจพาณิชย์เจริญ, "ศึกษาสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2552), 114-20.

ผู้บริหารส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁶⁶

ระเบียบ เชี่ยวชาญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถนะการบริหารด้านวิชาการระดับปฐมวัย ของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารด้านวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย สมรรถนะโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร การนิเทศและการส่งเสริมการวิจัยทั้ง 4 ด้าน 2) การบริหารด้านวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา สมรรถนะโดยรวมตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการพัฒนาหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการนิเทศ และด้านการส่งเสริมการวิจัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูปฐมวัยที่มีประสบการณ์สอน 5 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหาร ด้านวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าครูปฐมวัยที่มีประสบการณ์สอนต่ำกว่า 5 ปี และ 3) สมรรถนะการบริหารด้านวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าครูปฐมวัยในโรงเรียนขนาดกลาง⁶⁷

วิภา ทองหง่า ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบจากมากไปน้อย คือ การประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสื่อการเรียนการสอน และ 2) ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบทุกตัวมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยที่การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน การนิเทศการศึกษา

⁶⁶ วชิราภรณ์ พรหมนาทม, "การบริหารวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), 103-04.

⁶⁷ ระเบียบ เชี่ยวชาญ, "การศึกษาสมรรถนะการบริหารด้านวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตภาษีเจริญ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2550), 129-35.

การแนะแนวการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสื่อการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และมีความสัมพันธ์โดยอ้อมกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยส่งผ่านการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน⁶⁸

ศิริดา แยมกลิ่น ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁶⁹

สุนทรีย์ ลิ้มจีจิง ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารงานโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในเครือข่ายภาคนี้ผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มาเรีย ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมของการบริหารงานโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้เรียนได้รับผลจากงานการบริหารงานโรงเรียนในด้านฝ่ายกิจกรรมนักเรียนและด้านบริหารงานฝ่ายบุคคล⁷⁰

อังคณา มาศเมฆ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 16 ด้าน

⁶⁸ วิภา ทองหง่า, "รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร" (ดุซงฎิ นินพณัฎปริณูณฐาปริณูณฐาดุซงฎิบัณฐิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฐิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร, 2554), 283-92.

⁶⁹ ศิริดา แยมกลิ่น, "ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน" (วิทยานิพนัฎปริณูณฐาศึกษาศาสตรมหาบัณฐิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฐิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551), 111.

⁷⁰ สุนทรีย์ ลิ้มจีจิง, "การบริหารงานโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในเครือข่ายภาคนี้ผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มาเรีย" (วิทยานิพนัฎปริณูณฐาศึกษาศาสตรมหาบัณฐิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฐิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555), 140-41.

และ 3) การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁷¹

อัมพร ภูทองไชย ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี พบว่า 2) ระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือการวางแผนกลยุทธ์ การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การติดตามและประเมินผลกลยุทธ์ และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r = .892$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁷²

อรุณี ศรีจันทร์หล่น ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาประกอบไปด้วย การมีวินัย การใฝ่เรียนรู้ และการมุ่งมั่นในงาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียนสำหรับสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน⁷³

⁷¹ อังคณา มาศเมฆ, "การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557), บทคัดย่อ.

⁷² อัมพร ภูทองไชย, "ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2557), บทคัดย่อ.

⁷³ อรุณี ศรีจันทร์หล่น, "การพัฒนาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาสารคาม, 2560), 111-17.

งานวิจัยต่างประเทศ

แอนโทนี (Anthony) ได้ศึกษาผลโปรแกรมลักษณะบุคคลศึกษาที่มีผลต่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนขนาดเล็กในชนบทโรงเรียนหนึ่ง พบว่า ข้อมูลได้ จะแสดงให้เห็นถึงผลการละเมิดวินัยโรงเรียนได้นำมาใช้วัดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มทดลองเกี่ยวกับความเข้าใจและการประเมินค่าของนักเรียนในด้านลักษณะของบุคคลที่ระบุไว้ ไม่มีการวัดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในด้านการละเมิดวินัย หรือข้อมูลทางพฤติกรรม⁷⁴

กรีน (Green) ได้ศึกษาการรับรู้ของครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิผลตามรัฐธรรมนูญโรงเรียนในรัฐเท็กซัส พบว่า คุณลักษณะงานบริหารของโรงเรียนที่มีประสิทธิผล นั้นเกิดจากครู ผู้ปกครองและนักเรียน ได้ร่วมกันดำเนินการภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกต้อง การตรวจสอบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง การกำหนดความคาดหวังที่สูง และการจัดบรรยากาศเชิงบวก นั้น ครูและผู้ปกครองเห็นว่า โรงเรียนที่มีภาวะผู้นำของครูและการกำหนดพันธกิจที่ชัดเจน หนักแน่น เป็นผลให้โรงเรียนมีประสิทธิผล มีการส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้สูง ส่วนนักเรียนไม่แน่ใจถึงการส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ที่เต็มความสามารถ เฉพาะผู้ปกครองและนักเรียนเห็นด้วยกับการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในโรงเรียน แต่ครู ไม่แน่ใจว่า โรงเรียนจัดให้ผู้ปกครองและชุมชนให้มีส่วนร่วม ครูไม่แน่ใจว่าโรงเรียนจัดให้มีการพัฒนาความเชี่ยวชาญอย่างจริงจัง และให้พวกครูได้ร่วมตัดสินใจด้วย⁷⁵

กูดฮาร์ด (Goodhart) ได้ศึกษาเรื่องลักษณะของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐที่มีประสิทธิภาพในด้านวิชาการ โดยทำการวิเคราะห์ศึกษาผลผลิตทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการ ความสำเร็จของโรงเรียนและประสิทธิภาพของการวัดผล ซึ่งผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมของครูปฏิบัติการสอนและความเป็นหนึ่งเดียวของสถานศึกษามี

⁷⁴ Mary Chirtine Jackson Anthony, "An Investigation of the Efficacy of a Character Program in a Rural Middle School," *Dissertation Abstracts International* 63, no. 4 (October 2002): 1240-A.

⁷⁵ Deadra Albert-Green, "Teachers Parents and Students Perception of Effective School Characteristics of Two Texas Urban Exemplary Open-Enrollment Charter Schools" (A Dissertation of Doctor of Philosophy for the Degree Texas A&M University, 2005), iii-iv.

ความสัมพันธ์ต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน และส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพซึ่งกันและกัน และความเป็นผู้นำในด้านการจัดองค์กรของผู้บริหารความมีคุณธรรม⁷⁶

เจอร์น (Jeran) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารนั้น ต้องมีความสามารถในด้านที่เกี่ยวกับการทำงาน และการจัดกลุ่มในการทำงาน โดยสามารถประเมินผลในการทำงานได้ ทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน⁷⁷

มาเซียล (Maciel) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของพฤติกรรมผู้บริหารในโรงเรียน ประถมศึกษา ซึ่งมีการสำรวจประสิทธิภาพของโรงเรียน ความสำเร็จของนักเรียนและพฤติกรรมผู้บริหาร พบว่า พฤติกรรมผู้บริหารในการบริหารงานทางวิชาการ ได้แก่ การสนับสนุนการเรียน การสอน วิสัยทัศน์ และการทุ่มเทในการทำงานมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ⁷⁸

วิลเลียม (William) ได้ทำการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การใช้พื้นที่ภายในโรงเรียนและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียนโดยศึกษาจากครู ผู้บริหารและประชาชนสหภาพ ครูในเขตโรงเรียน K-12 ในเมืองขนาดใหญ่ในรัฐแคลิฟอร์เนียได้ รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสำรวจค่าจากผู้บริหารโรงเรียน 259 คน และครู 195 คน จากโรงเรียน 11 แห่ง พบว่า 1) ผู้บริหารและครูขาดความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อกัน ในเรื่องกรณีพิเศษภายในโรงเรียน 2) ครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหารไม่ค่อยมีการสังเกตการณ์และเยี่ยมชมห้องเรียนอย่างเป็นทางการ แต่ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าได้สังเกตการณ์และเยี่ยมชมห้องเรียนอยู่เป็นประจำ และ 3) ผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความสำคัญและรับผิดชอบต่อการนิเทศภายในโรงเรียนมากกว่าการจัดการด้านอื่น ๆ และผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ควรลดนวัตกรรมการนิเทศภายในที่ซับซ้อนลง ควรมีการยืดหยุ่นและพัฒนากลยุทธ์ในการนิเทศภายใน เพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน⁷⁹

⁷⁶ H. Goodhart, *The Instrument and Expressive Characteristics of Public Secondary School and Effectiveness* (New York: McGraw - Hill, 1991), Abstract.

⁷⁷ Jeran Daniel, "Role Expectation of Elementary School Supervisor in Open Space School Which Emphasize Team Teaching and Individualized Instruction," *Dissertation Abstracts International* 2, no. 16 (August 1975): 694-95A.

⁷⁸ Rosemarie Gomez Maciel, "Do Principles Make a Difference an Analysis of Leadership Behaviors of Elementary Principals in Effective School 2005," <http://proquest.uni.com>.

⁷⁹ M. William, *Planning Curriculum for School* (New York: Holt, Richart and Winston, 1994), 2425A.

มาร์มอน (Marmon) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การกำหนดสมรรถนะหลักของผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการจัดการศึกษา โดยการแก้ไขตามคำแนะนำจากการประชุมร่วมมือของบุคคล ผู้เชี่ยวชาญระดับชาติ ภายใต้ข้อกำหนดของส่วนกลาง เครื่องมือถูกพัฒนาขึ้น และนำไปทดลองใช้อีกครั้ง เพื่อคำแนะนำในการจัดลำดับในการสำรวจระดับชาติ ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะจำนวน 18 สมรรถนะ ได้ถูกกำหนดขึ้นหลักสำหรับผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้แก่ สมรรถนะด้านการบริหาร การรับบุคคล การแนะนำหลักสูตรทั่วไปหลักสูตรพิเศษ การหาเงินมาช่วยเหลือ การติดตามและประเมินผล การจัดทำของงบประมาณ สารสนเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ภาวะผู้นำ การมีวิสัยทัศน์ การจูงใจ การวางแผน การพัฒนาอาชีพ ความสัมพันธ์กับชุมชน การสรรหา การสอน และเทคโนโลยี⁸⁰

จากงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศที่กล่าวมาข้างต้น พบว่าในการบริหารงานวิชาการให้ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำที่บทบาทสำคัญ เพราะงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพ การเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำในด้านวิชาการในงานบริหาร โดยทำงานร่วมกับครู ร่วมสร้างนโยบาย ให้คำแนะนำและประสานงานกับบุคลากรและหน่วยงาน ให้ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารควรพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะการบริหารงานวิชาการ คือต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์ มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ควรทำหน้าที่นิเทศการศึกษา การนิเทศการเรียนการสอน เพื่อให้การช่วยเหลือแก่ครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด พร้อมกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้ว อาจกล่าวได้ว่าการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นงานที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษาและบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดของสถานศึกษาและต้องมีหลักในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

⁸⁰ D.H. Marmon, *Core Competencies of Professional Service Providers in Federally Funded Education Programs* (Tennessee: The University of Tennessee, 2002), 25.

โดยเฉพาะการบริหารด้านวิชาการ ซึ่งเป็นงานที่จะต้องมุ่งเน้นการพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพ ผู้บริหารและครูจึงจะต้องเล็งเห็นและให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาและการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้ลุล่วงสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีการดำเนินงานทั้งหมด 9 งาน ได้กำหนดไว้ดังนี้

1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 3) การบริหารการจัดการเรียนรู้ 4) การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน 5) การวัดผลประเมินผลการเรียน 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ 9) การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานที่สถานศึกษาควรดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของ นักเรียน ครู บุคลากรของสถานศึกษาผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมต่อไป

ส่วนคุณภาพผู้เรียนสามารถพิจารณาได้หลายด้านหากพิจารณาคุณภาพผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 8 ประการ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะนั้นผู้บริหารต้องบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย เพื่อมุ่งขจัดเกลา บ่มเพาะปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเมื่อผู้บริหารแสดงบทบาทของตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ย่อมบังเกิดผลดีต่อองค์กรและนักเรียนสูงสุด

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร 2) คุณลักษณะผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยใช้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการ หรือผู้ปฏิบัติงานแทน 1 คน และครูผู้สอน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 152 คน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยได้บรรลุผลที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบตามขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาที่จะทำการวิจัย เป็นการศึกษาสภาพปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ พร้อมทั้งรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสาร ข้อมูลสถิติ กฎ ระเบียบ ตลอดจนงานวิจัยหรือรายงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ใช้ข้อมูลสนับสนุนการวิจัยขอคำแนะนำและความเห็นชอบในการจัดโครงการงานวิจัยจากอาจารย์ที่ปรึกษา รับข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ และนำเสนอภาคีวิชาเพื่อขออนุมัติโครงการวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินตามโครงการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือขึ้นสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ นำเครื่องมือที่ได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์พร้อมกับแจ้งกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ช่วงเวลาที่กำหนดในแผนงาน แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทดสอบ ความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

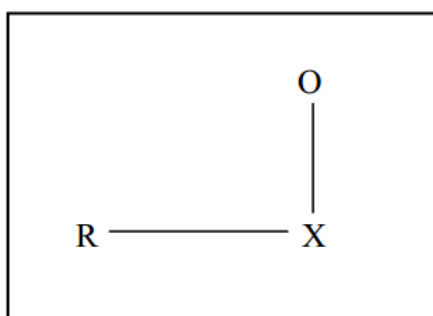
ขั้นตอนที่ 3 รายงานผลการวิจัยเป็นขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการวิจัย นำเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องปรับปรุงแก้ไขและจัดทำรายงานการวิจัยฉบับร่าง นำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ที่มีแบบแผนการวิจัย ในลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสถานการณ์โดยไม่มีการทดลอง (The One Shot, Non-Experimental Case Study Design) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (Diagram) ได้ดังนี้

ภาพที่ 3 แบบแผนงานวิจัย

เมื่อ	R	หมายถึง	ตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
	X	หมายถึง	ตัวแปรที่ศึกษา
	O	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร จำนวน 91 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนในสำนักงานเขตธนบุรี จำนวน 17 โรงเรียน สำนักงานเขตคลองสาน จำนวน 8 โรงเรียน สำนักงานเขตบางกอกใหญ่ จำนวน 6 โรงเรียน สำนักงานเขตบางกอกน้อย จำนวน 15 โรงเรียน สำนักงานเขตตลิ่งชัน จำนวน 16 โรงเรียน สำนักงานเขตบางพลัด จำนวน 11 โรงเรียน สำนักงานเขตจอมทอง จำนวน 11 โรงเรียน และสำนักงานเขตทวีวัฒนา จำนวน 7 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 91 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางการกำหนดขนาดตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)⁸¹ แล้วเลือกตัวอย่างตามโอกาสทางสถิติ (probability sampling) ด้วยวิธีสุ่มแบบประเภท (Stratified Random Sampling) จำแนกตามขนาดโรงเรียน (รายละเอียดดังตารางที่ 2) ขนาดโรงเรียนแบ่งได้ตามจำนวนนักเรียนคือ 1) โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 801 คนขึ้นไป 2) โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 401-800 คน 3) โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 400 คน

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดข้อมูล สถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการฯ จำนวน 1 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 152 คน

ตารางที่ 1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

สำนักงานเขต	ประชากร (โรง)			กลุ่มตัวอย่าง (โรง)			ผู้ให้ข้อมูล (คน)		
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ผู้อำนวยการ/ รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการ	ครูผู้สอน	รวม
ตลิ่งชัน	10	6	-	8	5	-	13	13	26
บางพลัด	8	3	1	7	3	1	11	11	22
จอมทอง	2	4	5	2	3	-	5	5	10
ธนบุรี	14	3	-	11	3	-	14	14	28
คลองสาน	3	4	1	3	3	-	6	6	12
บางกอกน้อย	11	4	-	9	3	-	12	12	24
บางกอกใหญ่	4	2	5	3	2	4	9	9	18
ทวีวัฒนา	2	1	4	2	1	3	6	6	12
รวม	54	27	10	45	23	8	76	76	152
	91			76					

⁸¹ Krejcie R.V. and D.M. Morgan, "Determining Sample Size Research," *Education and Psychological Measurement* November (1970): 607-10.

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรที่ศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

2.1 ตัวแปรต้น (x_{tot}) เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งในที่นี้นิยามตามแนวทาง หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ประกอบไปด้วย การดำเนินงาน 9 งาน ดังนี้

2.1.1 การวางแผนงานวิชาการ (x_1) หมายถึง การรวบรวมข้อมูล สถิติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ นักเรียน บุคลากร จัดทำแนวนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการโดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการเพื่อประกอบการวางแผนตัดสินใจกำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดทำแผนงานวิชาการซึ่งเป็นตัวกำหนดโครงการ/กิจกรรม

2.1.2 การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา (x_2) หมายถึง กระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ อาทิ ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน โดยทั่วไปมีการดำเนินการใน 2 ส่วน คือ การดำเนินการระดับสถานศึกษาโดยองค์คณะบุคคลในระดับสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ และการดำเนินการระดับชั้นเรียนโดยครูผู้สอนแต่ละคนออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอน

2.1.3 การบริหารจัดการการเรียนรู้ (x_3) หมายถึง กระบวนการสำคัญในการนำเอาหลักสูตรสู่การพัฒนาให้นักเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนด การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน การจัดการศึกษาพิเศษ

2.1.4 การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน (x_4) หมายถึง กิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศภายในเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกันปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานต่าง ๆ

2.1.5 การวัดผลและประเมินผลการเรียน (x_5) หมายถึง การศึกษา การวัด ประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนและการวัดประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน ตามหลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับชาติ

2.1.6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ (x_6) หมายถึง การสร้างพัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี โรงเรียนจำทำเองหรือรวมกลุ่มจัดทำ พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการผลิต ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ และการบริหารจัดการและการพัฒนา แหล่งเรียนรู้โดยกำหนดเป็นนโยบายและนำสู่แผนการพัฒนา

2.1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (x_7) หมายถึง การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน มุ่งหวังเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ รูปแบบการวิจัยจึงเป็นลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน การศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร วิธีสอน การจัดกิจกรรม สื่อ แบบฝึก วิธีการวัดและประเมินผล

2.1.8 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ (x_8) หมายถึง การบริหารและการจัดการศึกษาในรูปขององค์คณะบุคคลหรือคณะกรรมการทั้งระดับ ส่วนกลางและระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารและการจัดการศึกษาในรูปแบบคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนทาง ศาสนา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และกำหนดให้ผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

2.1.9 การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ (x_9) หมายถึง มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพ ภายใน หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและระบบ การประกันคุณภาพภายนอก

2.2 ตัวแปรตาม (Y_{tot}) เป็นตัวแปรเกี่ยวกับคุณ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เฉพาะด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์มี 8 ประการประกอบด้วย

2.2.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (Y_1) หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำรง ไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย การเป็นพลเมืองดีของชาติ ยึดมั่นและมีความศรัทธาในศาสนา และเคารพ เทิดทูนในสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย พฤติกรรมบ่งชี้ คือ 1) ร้องเพลงชาติ ยืนตรงเคารพธงชาติ และ รู้ถึงความหมายและอธิบายความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง 2) ปฏิบัติตนตามสิทธิหน้าที่และเป็น พลเมืองดีของชาติ และ 3) มีความสามัคคีปรองดอง

2.2.2 ซื่อสัตย์สุจริต (Y_2) หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความ ถูกต้อง มีคุณธรรมประจำกาย วาจา ใจ ประพฤติ ตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น พฤติกรรมบ่งชี้ คือ 1) ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง 2) ปฏิบัติตนโดยคำนึงความถูกต้อง และอาย และเกรงกลัวต่อการกระทำผิด และ 3) ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง

2.2.3 มีวินัย (Y_3) หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง ระเบียบและกฎเกณฑ์ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม พฤติกรรมบ่งชี้ คือ 1) ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ ของครอบครัว โรงเรียน และสังคม 2) ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันและรับผิดชอบในการทำงาน

2.2.4 ใฝ่เรียนรู้ (Y_4) หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน พฤติกรรมบ่งชี้ คือ 1) ตั้งใจเรียน 2) เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม 3) บันทึกความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบจากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้ และ 4) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.2.5 อยู่อย่างพอเพียง (Y_5) หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พฤติกรรมบ่งชี้ คือ 1) ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม และ 2) ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี

2.2.6 มุ่งมั่นในการทำงาน (Y_6) หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ และรับผิดชอบในการทำหน้าที่การงาน ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย พฤติกรรมบ่งชี้ คือ 1) เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 2) ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ 3) ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน และ 4) ซินชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ

2.2.7 รักความเป็นไทย (Y_7) หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม พฤติกรรมบ่งชี้ คือ 1) แต่งกายและมีมารยาทงดงามแบบไทย มีสัมมาคารวะ กตัญญูทักทายต่อผู้มีพระคุณ 2) ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณีศิลปะ และวัฒนธรรมไทย 3) ใช้ภาษาไทยและเลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และ 4) ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทย

2.2.8 มีจิตสาธารณะ (Y_8) หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจกระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน พฤติกรรมบ่งชี้ คือ 1) ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูทำงานด้วยความเต็มใจ 2) ดูแล รักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ และ 3) เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามรายละเอียดเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่หลัก ประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดไว้ให้ (Force Choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2554

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างจากแนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการวัดประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551⁸²

การตอบแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิคเคิร์ต (Likert's Five Rating Scale)

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการ/คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการ/คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนของโรงเรียนในกลุ่มกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการ/คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนของโรงเรียนในกลุ่มกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการ/คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนของโรงเรียนในกลุ่มกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการ/คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนของโรงเรียนในกลุ่มกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

⁸² กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551), 5-52.

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการสร้างและปรับปรุง พัฒนาแบบสอบถามภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบแก้ไขด้านภาษา เนื้อหา และโครงสร้างของแบบสอบถาม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยเทคนิค IOC (Index of Item-Objective Congruence) อยู่ระหว่าง 0.90-1.00

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 15 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 ชุด รวมเป็นจำนวน 30 ฉบับ

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)⁸³ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Cronbach) เท่ากับ 0.985

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยผ่านหัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์

3. การเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืนมาด้วยตนเองและทางไปรษณีย์

⁸³ Lee J. Cronbach, *Essentials Psychological Testing*, 3 ed. (New york: Harper & Row Publisher, 1974), 16-14.

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามแต่ละฉบับ
3. จัดทำตารางแจกแจงคะแนน (Tally Sheet) เพื่อกวักคะแนนให้สอดคล้องกับแผนการวิเคราะห์ข้อมูล และระเบียบวิธีทางสถิติที่ใช้
4. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ศึกษา และข้อคำถามที่ต้องการทราบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ (Frequencies: f) และค่าร้อยละ (Percentage: %)

2. การวิเคราะห์ระดับการบริหารวิชาการในสถานศึกษาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบน (Standard Deviation: S.D.) โดยนำค่ามัชฌิมเลขคณิต ไปเทียบเกณฑ์ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)⁸⁴ รายละเอียดดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50-5.00 ครูมีความคิดเห็นว่า การบริหารงานวิชาการ/คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50-4.49 ครูมีความคิดเห็นว่า การบริหารงานวิชาการ/คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50-3.49 ครูมีความคิดเห็นว่า การบริหารงานวิชาการ/คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50-2.49 ครูมีความคิดเห็นว่า การบริหารงานวิชาการ/คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00-1.49 ครูมีความคิดเห็นว่า การบริหารงานวิชาการ/คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

⁸⁴ Best John W., *Research in Edu* (Englewood cliffs New jersey: Prentice-Hall Inc, 1977), 185-90.

3. การวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการสัมพันธ์กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง 1

ค่าลบ แสดงความสัมพันธ์ทางลบหรือทางตรงกันข้าม แสดงว่า x และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม คือ ถ้า x เพิ่ม Y จะลด แต่ถ้า x ลด Y จะเพิ่ม

ค่าบวก แสดงความสัมพันธ์ทางบวกหรือทางเดียวกันแสดงว่า x และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้า x เพิ่ม Y จะเพิ่ม แต่ถ้า x ลด Y จะลด

ค่า r เข้าใกล้ 1 แสดงว่า x และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก

ค่า r เข้าใกล้ (-1) แสดงว่า x และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม และมีความสัมพันธ์กันมาก

ค่า r เท่ากับ 0 แสดงว่า X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์

เกณฑ์ในการพิจารณาความสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้

± 0.81 ถึง ± 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

± 0.61 ถึง ± 0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง

± 0.41 ถึง ± 0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

± 0.21 ถึง ± 0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

± 0.00 ถึง ± 0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำมาก

สรุป

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) เพื่อทราบการบริหารงาน วิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อทราบคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร และ 3) เพื่อทราบ ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยใช้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 76 โรงเรียน เป็นหน่วย วิเคราะห์(Unit of Analysis) ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง จำนวน 1 คน และครูผู้สอนจำนวน 1 คน

รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 152 คนจาก 76 โรง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหาร วิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product- Moment Correlation Coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ลำดับการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่หลักในโรงเรียน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน กลุ่มกรุงเทพมหานคร จำนวน 76 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการ/ผู้ปฏิบัติงานแทนจำนวน 1 คน ครูผู้สอนจำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 152 คน

ตารางที่ 2 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่หลักในโรงเรียน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

(n=76)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	48	31.58
1.2 หญิง	104	68.42
2. อายุ		
2.1 ไม่เกิน 23 ปี	-	-
2.2 24-33 ปี	14	9.21
2.3 34-44 ปี	49	32.24
2.4 45 ปีขึ้นไป	89	58.55
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
3.1 ปริญญาตรี	49	32.24
3.2 ปริญญาโท	100	65.79
3.3 ปริญญาเอก	3	1.97
4. ตำแหน่งหน้าที่หลักในโรงเรียน		
4.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการ/ปฏิบัติราชการแทน	76	50.00
4.2 ครูผู้สอน	76	50.00
5. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
5.1 ไม่เกิน 5 ปี	41	26.97
5.2 6-10 ปี	41	26.97
5.3 11-15 ปี	23	15.13
5.4 16-20 ปี	11	7.24
5.5 21-25 ปี	10	6.58
5.6 26 ปีขึ้นไป	26	17.11
รวม	152	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 152 คน เป็นชายจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 31.60 และเป็นหญิงจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 68.40

เมื่อจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามอายุ พบว่า เป็นผู้แบบสอบถามที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป จำนวน 45 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 58.60 รองลงมาเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 34-44 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 32.20 และเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 24-33 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.20 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า เป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 65.80 รองลงมาเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 49 คน และระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 32.20 และร้อยละ 2.00 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามตำแหน่งหน้าที่หลักในโรงเรียน พบว่า เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการ/ปฏิบัติราชการแทนและครูผู้สอน จำนวนตำแหน่งละ 76 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เท่ากันทั้ง 2 ตำแหน่ง

เมื่อจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน พบว่า เป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานไม่เกิน 5 ปี และมีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 เท่ากัน รองลงมาที่มีประสบการณ์ทำงาน 26 ปีขึ้นไป จำนวน 26 คน มีประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี จำนวน 23 คน มีประสบการณ์ทำงาน 16-20 ปี จำนวน 11 ปี และมีประสบการณ์ทำงาน 21-25 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 17.10 ร้อยละ 15.10 ร้อยละ 7.20 และร้อยละ 6.60 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดตามตารางที่ 4-13 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ โดยภาพรวม

($n=76$)

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ	4.32	0.50	มาก
2. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	4.68	0.40	มากที่สุด
3. ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้	4.63	0.42	มากที่สุด
4. ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	4.64	0.43	มากที่สุด
5. ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	4.66	0.42	มากที่สุด
6. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	4.51	0.50	มากที่สุด
7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.49	0.47	มาก
8. ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.32	0.56	มาก
9. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ	4.49	0.51	มาก
รวมทุกด้าน	4.53	0.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53, SD=0.37$) และเมื่อจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน โดยด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X}=4.68, SD=0.40$) รองลงมาเป็นด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ($\bar{X}=4.66, SD=0.42$) ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ($\bar{X}=4.64, SD=0.43$) ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}=4.51, SD=0.45$) และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.49, SD=0.47$) เท่ากับด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ ($\bar{X}=4.49, SD=0.51$) และด้านการวางแผนวิชาการ ($\bar{X}=4.32, SD=0.50$) เท่ากับด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\bar{X}=4.32, SD=0.56$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.42-0.56 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

เมื่อพิจารณาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการวางแผนงานวิชาการ

($n=76$)

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการวางแผนงานวิชาการ	\bar{X}	SD	ระดับ
1. มีการสำรวจและจัดทำทะเบียนเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ วิชาการ	4.29	0.65	มาก
2. มีการจัดระบบฐานข้อมูลด้านนักเรียน บุคลากร อาคารสถานที่ สื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และงานวิจัย	4.48	0.56	มาก
3. มีการนำสารสนเทศมากำหนดและจัดทำแผนงานวิชาการ	4.38	0.64	มาก
4. มีการจัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงกับ หน่วยงานอื่น	4.09	0.75	มาก
5. มีการตรวจสอบติดตามและประเมินผลและจัดทำแผนงาน วิชาการ	4.34	0.64	มาก
รวม	4.32	0.50	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการวางแผนงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, $SD=0.50$) และเมื่อจำแนกระดับการวางแผนงานวิชาการ เป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยการจัดระบบฐานข้อมูลด้านนักเรียน บุคลากร อาคารสถานที่ สื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และงานวิจัยเป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X}=4.48$, $SD=0.56$) รองลงมาคือ มีการนำสารสนเทศมากำหนดและจัดทำแผนงานวิชาการ ($\bar{X}=4.38$, $SD=0.64$) มีการตรวจสอบติดตามและประเมินผลและจัดทำแผนงานวิชาการ ($\bar{X}=4.34$, $SD=0.64$) มีการสำรวจและจัดทำทะเบียนเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศวิชาการ ($\bar{X}=4.29$, $SD=0.65$) และมีการจัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น ($\bar{X}=4.09$, $SD=0.75$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.56 ถึง 0.75 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

(n=76)

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ
1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ยึดหลักการมีส่วนร่วมของฝ่าย ต่าง ๆ	4.68	0.51	มากที่สุด
2. จัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความพร้อมของโรงเรียนเป็นสำคัญ	4.70	0.55	มากที่สุด
3. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.82	0.44	มากที่สุด
4. มีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ	4.70	0.53	มากที่สุด
5. มีการกำกับดูแลคุณภาพสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน โดยการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรการจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน และตรวจสอบทบทวนติดตามผลการใช้หลักสูตร	4.53	0.56	มากที่สุด
รวม	4.68	0.40	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.68$, $SD=0.40$) และเมื่อจำแนกระดับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X}=4.82$, $SD=0.44$) รองลงมาคือ มีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=4.70$, $SD=0.53$) จัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความพร้อมของโรงเรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}=4.70$, $SD=0.55$) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ยึดหลักการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆ ($\bar{X}=4.68$, $SD=0.51$) และมีการกำกับดูแลคุณภาพสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน โดยการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรการจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน และตรวจสอบทบทวนติดตามผลการใช้หลักสูตร ($\bar{X}=4.53$, $SD=0.56$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.44-0.56 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้

(n=76)

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ครูศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรหรือวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนนำไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	4.55	0.55	มากที่สุด
2. ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.63	0.53	มากที่สุด
3. ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดตามหลักสูตรของโรงเรียน	4.68	0.50	มากที่สุด
4. สนับสนุนให้ครูได้สอนตามความรู้ความสามารถหรือความถนัด	4.67	0.53	มากที่สุด
5. ติดตาม นิเทศ และตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ของครู	4.67	0.52	มากที่สุด
รวม	4.63	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63, SD=0.42$) และเมื่อจำแนกระดับการบริหารการจัดการเรียนรู้ เป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดตามหลักสูตรของโรงเรียน เป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.68, SD=0.50$) รองลงมาคือ ติดตาม นิเทศ และตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ของครู ($\bar{X}=4.67, SD=0.52$) สนับสนุนให้ครูได้สอนตามความรู้ความสามารถหรือความถนัด ($\bar{X}=4.67, SD=0.53$) ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}=4.63, SD=0.53$) และครูศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรหรือวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนนำไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.55, SD=0.55$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.50-0.55 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

(n=76)

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	\bar{x}	SD	ระดับ
1. จัดทำแผนงานหรือโครงการนิเทศของโรงเรียนเป็นประจำทุกปี	4.76	0.49	มากที่สุด
2. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนอย่างชัดเจน	4.74	0.54	มากที่สุด
3. จัดการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาจัดให้สอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตรของโรงเรียน	4.64	0.53	มากที่สุด
4. พัฒนาให้ความรู้แก่ครูเรื่องการนิเทศการศึกษา	4.48	0.58	มาก
5. นำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอนของครู	4.60	0.56	มากที่สุด
รวม	4.64	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.64$, $SD=0.43$) และเมื่อจำแนกระดับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน เป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ โดยจัดทำแผนงานหรือโครงการนิเทศของโรงเรียนเป็นประจำทุกปี เป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{x}=4.76$, $SD=0.49$) รองลงมาคือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนอย่างชัดเจน ($\bar{x}=4.74$, $SD=0.54$) จัดการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาจัดให้สอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตรของโรงเรียน ($\bar{x}=4.64$, $SD=0.53$) นำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอนของครู ($\bar{x}=4.60$, $SD=0.56$) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ พัฒนาให้ความรู้แก่ครูเรื่องการนิเทศการศึกษา ($\bar{x}=4.48$, $SD=0.58$) เมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.49-0.58 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน
($n=76$)

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	\bar{x}	SD	ระดับ
1. ผู้บริหารเป็นผู้นำในการดำเนินงานด้านการวัดผลและ ประเมินผลการศึกษา	4.61	0.55	มากที่สุด
2. โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ครู บุคลากรรับผิดชอบ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของโรงเรียน	4.78	0.52	มากที่สุด
3. ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการวัดผลและประเมินผล การศึกษา	4.66	0.54	มากที่สุด
4. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละ รายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาหน่วยการเรียนรู้ หรือ สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร	4.71	0.50	มากที่สุด
5. มีการพัฒนาปรับปรุงวิธีการและรูปแบบการวัดผลประเมินผล ให้เหมาะสมอยู่เสมอ	4.55	0.57	มากที่สุด
รวม	4.66	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่ม
กรุงเทพมหานคร ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$, $SD=0.42$) และเมื่อ
จำแนกระดับการวัดผลประเมินผลการศึกษา เป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดย
โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ครู บุคลากรรับผิดชอบด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของ
โรงเรียน เป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X}=4.78$, $SD=0.52$) รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ครู
จัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาหน่วยการ
เรียนรู้ หรือสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ($\bar{X}=4.71$, $SD=0.50$) ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ($\bar{X}=4.66$, $SD=0.54$) ผู้บริหารเป็นผู้นำในการดำเนินงาน
ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ($\bar{X}=4.61$, $SD=0.55$) และมีการพัฒนาปรับปรุงวิธีการและ
รูปแบบการวัดผลประเมินผลให้เหมาะสมอยู่เสมอ ($\bar{X}=4.55$, $SD=0.57$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณา
เฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.50-0.57 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย
แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

($n=76$)

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้	4.39	0.63	มาก
2. จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูแก่นักเรียนอย่างเหมาะสม	4.43	0.62	มาก
3. ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้	4.70	0.52	มากที่สุด
4. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้	4.59	0.60	มากที่สุด
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่นจากทั้งในและนอกโรงเรียน	4.43	0.62	มาก
รวม	4.51	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่ม กรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51, SD=0.50$) และเมื่อจำแนกระดับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ เป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ โดยส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ เป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X}=4.70, SD=0.52$) รองลงมาคือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.59, SD=0.60$) และอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือ จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูแก่นักเรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.43, SD=0.62$) เท่ากับส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่นจากทั้งในและนอกโรงเรียน ($\bar{X}=4.43, SD=0.62$) และศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.39, SD=0.63$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.52-0.63 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

($n=76$)

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ
1. สร้างความตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู	4.53	0.60	มากที่สุด
2. ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดมาตรการ เกณฑ์หรือทิศทางในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน	4.43	0.60	มาก
3. กำหนดให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน	4.77	0.47	มากที่สุด
4. ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือครูสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน	4.51	0.58	มากที่สุด
5. การเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูให้ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง หรือผู้สนใจได้ทราบ	4.22	0.77	มาก
รวม	4.49	0.47	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$, $SD=0.47$) และเมื่อจำแนกระดับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยกำหนดให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X}=4.77$, $SD=0.47$) รองลงมาคือ สร้างความตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู ($\bar{X}=4.53$, $SD=0.60$) และติดตาม ดูแล ช่วยเหลือครูสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน ($\bar{X}=4.51$, $SD=0.58$) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดมาตรการ เกณฑ์หรือทิศทางในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.43$, $SD=0.60$) การเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูให้ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง หรือผู้สนใจได้ทราบ ($\bar{X}=4.22$, $SD=0.77$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.47-0.77 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มครูชั้นเหนือ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ

(n=76)

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง วิชาการ	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางวิชาการของโรงเรียน	4.28	0.69	มาก
2. ประสานขอความร่วมมือ ความช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการจากหน่วยงานต้นสังกัด	4.33	0.68	มาก
3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการระหว่างโรงเรียน	4.41	0.66	มาก
4. ร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	4.35	0.62	มาก
5. ติดตามผลการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม	4.24	0.61	มาก
รวม	4.32	0.56	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มครูชั้นเหนือ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, $SD=0.56$) และเมื่อจำแนกระดับการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ เป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการระหว่างโรงเรียน เป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X}=4.41$, $SD=0.66$) รองลงมาคือ ร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ($\bar{X}=4.35$, $SD=0.62$) ประสานขอความร่วมมือ ความช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการ จากหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X}=4.33$, $SD=0.68$) ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางวิชาการของโรงเรียน ($\bar{X}=4.28$, $SD=0.69$) และติดตามผลการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ($\bar{X}=4.24$, $SD=0.61$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.61-0.69 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ

(n=76)

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ	\bar{X}	SD	ระดับ
1. กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกรุงเทพมหานคร และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	4.50	0.59	มากที่สุด
2. สร้างความเข้าใจในเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	4.53	0.57	มากที่สุด
3. ดำเนินการพัฒนางานประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.43	0.65	มาก
4. ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.43	0.61	มาก
5. นำผลการติดตามและประเมินคุณภาพภายในและภายนอกเพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.57	0.54	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.49	0.51	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$, $SD=0.51$) และเมื่อจำแนกระดับการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ เป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยนำผลการติดตามและประเมินคุณภาพภายในและภายนอกเพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, $SD=0.54$) รองลงมาคือ สร้างความเข้าใจในเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.53$, $SD=0.57$) และกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกรุงเทพมหานคร และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.50$, $SD=0.59$) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.43$, $SD=0.61$) และดำเนินการพัฒนางานประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.43$, $SD=0.65$) เมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.54-0.65 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ มีรายละเอียดตามตารางที่ 14-22 ดังนี้

ตารางที่ 13 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ โดยภาพรวม

($n=76$)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	\bar{X}	SD	ความหมาย
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.77	0.38	มากที่สุด
2. ซื่อสัตย์สุจริต	4.56	0.58	มากที่สุด
3. มีวินัย	4.58	0.49	มากที่สุด
4. ใฝ่เรียนรู้	4.38	0.66	มาก
5. อยู่อย่างพอเพียง	4.40	0.67	มาก
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	4.47	0.65	มาก
7. รักความเป็นไทย	4.55	0.60	มากที่สุด
8. มีจิตสาธารณะ	4.53	0.58	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.52	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, $SD=0.50$) และเมื่อจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน โดยด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นด้านที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดคือ ($\bar{X}=4.77$, $SD=0.38$) รองลงมาเป็นด้านมีวินัย ($\bar{X}=4.58$, $SD=0.49$) ด้านซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X}=4.56$, $SD=0.58$) ด้านรักความเป็นไทย ($\bar{X}=4.55$, $SD=0.60$) และด้านมีจิตสาธารณะ ($\bar{X}=4.53$, $SD=0.67$) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ($\bar{X}=4.47$, $SD=0.65$) ด้านอยู่อย่างพอเพียง ($\bar{X}=4.40$, $SD=0.67$) และด้านใฝ่เรียนรู้ ($\bar{X}=4.38$, $SD=0.66$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.38-0.67 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 14 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

(n=76)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	\bar{X}	SD	ความหมาย
1. ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบายความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง	4.72	0.53	มากที่สุด
2. ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่พลดีของชาติ	4.75	0.48	มากที่สุด
3. เข้าร่วมส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีปรองดองที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนชุมชนและสังคม	4.73	0.47	มากที่สุด
4. ร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาตามโอกาส	4.83	0.43	มากที่สุด
5. ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น	4.81	0.41	มากที่สุด
รวม	4.77	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.77$, $SD=0.38$) และเมื่อจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาตามโอกาส เป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X}=4.83$, $SD=0.43$) รองลงมาเป็น ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น ($\bar{X}=4.81$, $SD=0.41$) ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่พลดีของชาติ ($\bar{X}=4.75$, $SD=0.48$) เข้าร่วมส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีปรองดองที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนชุมชนและสังคม ($\bar{X}=4.73$, $SD=0.47$) และยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบายความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง ($\bar{X}=4.72$, $SD=0.53$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.41-0.53 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 15 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านซื่อสัตย์สุจริต

(n=76)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านซื่อสัตย์สุจริต	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. ให้ข้อมูลของตนเองตามความเป็นจริงและถูกต้อง	4.64	0.60	มากที่สุด
2. ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงความเป็นจริงต่อตนเองทั้งกาย วาจา ใจ	4.49	0.65	มาก
3. ผู้เรียนปฏิบัติตนโดยคำนึงความถูกต้องและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด	4.52	0.63	มากที่สุด
4. ผู้เรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง	4.59	0.70	มากที่สุด
รวม	4.56	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 15 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.56$, $SD=0.58$) และเมื่อจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านซื่อสัตย์สุจริต เป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยให้ข้อมูลของตนเองตามความเป็นจริงและถูกต้อง เป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดคือ ($\bar{x}=4.64$, $SD=0.60$) รองลงมาเป็นผู้เรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ($\bar{x}=4.59$, $SD=0.77$) และผู้เรียนปฏิบัติตนโดยคำนึงความถูกต้องและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด ($\bar{x}=4.52$, $SD=0.63$) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงความเป็นจริงต่อตนเองทั้งกาย วาจา ใจ ($\bar{x}=4.49$, $SD=0.65$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.60-0.70 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 16 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ด้านมีวินัย

($n=76$)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านมีวินัย	\bar{X}	SD	ความหมาย
1. ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม	4.62	0.55	มากที่สุด
2. แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ	4.74	0.50	มากที่สุด
3. เคารพเชื่อฟัง ครูบาอาจารย์ บิดามารดาและผู้อื่น	4.59	0.54	มากที่สุด
4. รับผิดชอบในการทำงานและส่งงานตรงเวลา	4.47	0.67	มาก
5. ตรงต่อเวลาทั้งต่อตนเองและผู้อื่น	4.47	0.67	มาก
รวม	4.58	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 16 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ด้านมีวินัยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58, SD=0.49$) และเมื่อจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านมีวินัย เป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยแต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X}=4.74, SD=0.50$) รองลงมาเป็น ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัวโรงเรียนและสังคม ($\bar{X}=4.62, SD=0.55$) และเคารพเชื่อฟัง ครูบาอาจารย์ บิดามารดาและผู้อื่น ($\bar{X}=4.59, SD=0.54$) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ รับผิดชอบในการทำงานและส่งงานตรงเวลา ($\bar{X}=4.47, SD=0.67$) เท่ากับตรงต่อเวลาทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ($\bar{X}=4.47, SD=0.67$) เมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.50-0.67 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 17 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ด้านใฝ่เรียนรู้

(n=76)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านใฝ่เรียนรู้	\bar{X}	SD	ความหมาย
1. ตั้งใจเรียน เอาใจใส่ ขยันและเพียรพยายามในการเรียน	4.39	0.62	มาก
2. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.49	0.55	มาก
3. แสวงหา/ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและเลือกใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	4.35	0.67	มาก
4. จัดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบและสรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล	4.32	0.72	มาก
5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	4.33	0.74	มาก
รวม	4.38	0.66	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ด้านใฝ่เรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, $SD=0.66$) และเมื่อจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านใฝ่เรียนรู้ เป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X}=4.49$, $SD=0.55$) รองลงมาเป็น ตั้งใจเรียน เอาใจใส่ ขยันและเพียรพยายามในการเรียน ($\bar{X}=4.39$, $SD=0.62$) แสวงหา/ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและเลือกใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.35$, $SD=0.67$) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X}=4.33$, $SD=0.74$) และจัดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบและสรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล ($\bar{X}=4.32$, $SD=0.72$) เมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.50-0.67 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 18 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
นักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ด้านอยู่อย่างพอเพียง

(n=76)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านอยู่อย่างพอเพียง	\bar{X}	SD	ความหมาย
1. ใช้ทรัพย์สินของตนเอง อย่างประหยัดและคุ้มค่า	4.39	0.62	มาก
2. ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่าและเก็บรักษา ดูแล เป็นอย่างดี	4.49	0.55	มาก
3. ใช้จ่ายประหยัดและมีการเก็บออมเงินอย่างสม่ำเสมอ	4.35	0.67	มาก
4. ผู้เรียนปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบมีเหตุผล	4.32	0.72	มาก
รวม	4.40	0.67	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
กลุ่มกรุงธนเหนือ ด้านอยู่อย่างพอเพียงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, $SD=0.67$) และเมื่อจำแนกความ
คิดเห็นเกี่ยวกับด้านอยู่อย่างพอเพียงเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยใช้ทรัพยากรของ
ส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่าและเก็บรักษาดูแลเป็นอย่างดี เป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด
($\bar{X}=4.49$, $SD=0.55$) รองลงมาเป็น ใช้ทรัพย์สินของตนเอง อย่างประหยัดและคุ้มค่า ($\bar{X}=4.39$,
 $SD=0.62$) ใช้จ่ายประหยัดและมีการเก็บออมเงินอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=4.35$, $SD=0.67$) และผู้เรียน
ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบมีเหตุผล ($\bar{X}=4.32$, $SD=0.72$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณา
เฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.55-0.72 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย
แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 19 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน

(n=76)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน	\bar{X}	SD	ความหมาย
1. มุ่งมั่น ตั้งใจ และพากเพียรพยายามในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย	4.41	0.71	มาก
2. อดทนและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ	4.44	0.73	มาก
3. มีความรับผิดชอบในการทำงาน	4.41	0.73	มาก
4. ทำงานอย่างมีความสุข พัฒนางานและเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตน	4.36	0.68	มาก
รวม	4.47	0.65	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ด้านมุ่งมั่นในการทำงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$, $SD=0.65$) และเมื่อจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านอยู่อย่างพอเพียงเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยอดทนและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ เป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X}=4.44$, $SD=0.73$) รองลงมาเป็น มุ่งมั่น ตั้งใจ และพากเพียรพยายามในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ($\bar{X}=4.41$, $SD=0.71$) มีความรับผิดชอบในการทำงาน ($\bar{X}=4.41$, $SD=0.73$) และทำงานอย่างมีความสุข พัฒนางานและเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตน ($\bar{X}=4.36$, $SD=0.68$) เมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.68-0.73 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 20 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ด้านรักความเป็นไทย

($n=76$)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านรักความเป็นไทย	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูตเวที	4.57	0.63	มากที่สุด
2. เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญา ในท้องถิ่น	4.54	0.65	มากที่สุด
3. เห็นคุณค่าในความสำคัญและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ อย่างถูกต้องและเหมาะสม	4.55	0.69	มากที่สุด
4. ปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมไทยได้ อย่างเหมาะสม	4.62	0.60	มากที่สุด
รวม	4.55	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 20 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ด้านรักความเป็นไทยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.55$, $SD=0.60$) และเมื่อจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านรักความเป็นไทยรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมไทยได้อย่างเหมาะสม เป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{x}=4.62$, $SD=0.60$) รองลงมาเป็น ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทยและมีความกตัญญูตเวที ($\bar{x}=4.57$, $SD=0.63$) เห็นคุณค่าในความสำคัญและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ($\bar{x}=4.55$, $SD=0.69$) และเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาในท้องถิ่น ($\bar{x}=4.54$, $SD=0.65$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.60-0.69 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 21 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ด้านมีจิตสาธารณะ

($n=76$)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านมีจิตสาธารณะ	\bar{X}	SD	ความหมาย
1. ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม และเพื่อผู้อื่น โดยการช่วยเหลือ บิดามารดา ครู อาจารย์ พี่น้องและเพื่อนในการทำงาน	4.50	0.62	มากที่สุด
2. ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติ ของห้องเรียน โรงเรียนและ สาธารณะเป็นอย่างดี	4.46	0.67	มาก
3. เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส	4.64	0.58	มากที่สุด
รวม	4.53	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 21 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ด้านมีจิตสาธารณะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, $SD=0.58$) และเมื่อจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านมีจิตสาธารณะรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ โดยเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส เป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$, $SD=0.58$) รองลงมาเป็น ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม และเพื่อผู้อื่น โดยการช่วยเหลือ บิดามารดา ครู อาจารย์ พี่น้องและเพื่อนในการทำงาน ($\bar{X}=4.50$, $SD=0.62$) และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติ ของห้องเรียน โรงเรียนและสาธารณะเป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.46$, $SD=0.67$) เมื่อพิจารณาเฉพาะ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.58-0.67 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

(n=76)

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇	Y ₈	Y _{tot}
X ₁	.481**	.453**	.487**	.529**	.599**	.565**	.542**	.482**	.595**
X ₂	.400**	.391**	.462**	.402**	.311**	.321**	.263**	.335**	.405**
X ₃	.515**	.299**	.464**	.351**	.239**	.320**	.312**	.231**	.375**
X ₄	.523**	.378**	.589**	.475**	.338**	.463**	.405**	.414**	.502**
X ₅	.466**	.328**	.535**	.404**	.280**	.390**	.329**	.299**	.422**
X ₆	.517**	.563**	.654**	.635**	.631**	.624**	.655**	.577**	.697**
X ₇	.455**	.363**	.479**	.506**	.487**	.462**	.410**	.416**	.510**
X ₈	.510**	.513**	.567**	.695**	.656**	.633**	.626**	.562**	.686**
X ₉	.519**	.465**	.513**	.607**	.592**	.630**	.601**	.586**	.649**
X _{tot}	.619**	.536**	.671**	.661**	.601**	.635**	.600**	.563**	.695**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า การบริหารงานวิชาการ (x_{tot}) มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (r=0.695**)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้าน (x₁₋₉) กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยภาพรวม (Y_{tot}) พบว่า การบริหารวิชาการ ด้านการพัฒนา

สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ (x_6) กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.697^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การบริหารวิชาการ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ (x_8) กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.686^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การบริหารวิชาการ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ (x_9) กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.649^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การบริหารวิชาการ ด้านการวางแผนงานวิชาการ (x_1) กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.595^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การบริหารวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (x_7) กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.510^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การบริหารวิชาการ ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน (x_4) กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.502^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การบริหารวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน (x_5) กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.422^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การบริหารวิชาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา (x_2) กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.405^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การบริหารวิชาการ ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ (x_3) กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.375^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นรายด้านกับการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม (x_{tot}) พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านมีวินัย (Y_3) กับการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม (x_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ระดับปานกลาง ($r=0.671^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านใฝ่เรียนรู้ (Y_4) กับการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม (x_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ระดับปานกลาง ($r=0.661^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน (Y_6) กับการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม (x_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ระดับปานกลาง ($r=0.635^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (Y_1) กับการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม (x_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ระดับปานกลาง ($r=0.619^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านอยู่อย่าง

พอเพียง (Y_5) กับการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม (x_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ระดับปานกลาง ($r=0.601^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านรักความเป็นไทย (Y_7) กับการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม (x_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ระดับปานกลาง ($r=0.600^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านมีจิตสาธารณะ (y_8) กับการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม (x_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ระดับปานกลาง ($r=0.563^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านซื่อสัตย์สุจริต (Y_2) กับการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม (x_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ระดับปานกลาง ($r=0.536^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง x และ Y พบว่า การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ในทางบวก หรือมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันในระดับปานกลาง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยใช้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการหรือผู้ปฏิบัติงานแทนจำนวน 1 คน ครูผู้สอนจำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 152 คน ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร สรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการพัฒนา สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ และด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการวางแผนงาน วิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ และด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ และเมื่อจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่ามัธยฐานอันดับมากที่สุดคือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาเป็นด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ การศึกษา ด้านการประกันคุณลักษณะการศึกษากับงานวิชาการ ด้านการวางแผนวิชาการ และด้าน การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ตามลำดับ

ตอนที่ 2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ รัก ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ และด้านที่อยู่ในระดับ มากคือ ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน และเมื่อจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตมากที่สุดคือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รองลงมาเป็นด้านมีวินัย ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านรักความเป็นไทย ด้านมีจิต สาธารณะ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ด้านอยู่อย่างพอเพียง และด้านใฝ่เรียนรู้ ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความสัมพันธ์ กันในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนของผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา สภาพแวดล้อม และหลักสูตร การพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า ภายใต้ระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพิ่ม โอกาสการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชน ทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ได้มี

โอกาสเข้าถึงการศึกษา และเมื่อจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารงานวิชาการเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดคือ ด้านการบริหารการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาเป็นด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการศึกษา ด้านการประกันคุณลักษณะการศึกษากับงานวิชาการ ด้านการวางแผน วิชาการ และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลชรี พิภุลแกม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณลักษณะผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริตา แยมกลิ่น ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียรพันธุ์ กิจพาณิชย์เจริญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌปภัช รุ่งโรจน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือของนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิราภรณ์ พรหมนาทม ศึกษาการบริหารวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า การบริหารวิชาการของผู้บริหารวิชาการของผู้บริหารโดยภาพรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา มาศเมฆ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเทศบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทรีย์ ลิ้มจีจิง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในเครือข่ายภาคนี้ผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มาเรีย ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมของการบริหารงานโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้เรียนได้รับผลจากงานการบริหารงานโรงเรียนในด้านฝ่ายกิจกรรมนักเรียนและด้านบริหารงานฝ่ายบุคคล

2. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการกำหนดนโยบาย การปฏิรูปการศึกษา โดยกำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน สำหรับด้านการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่เป็นจุดเน้น พร้อมทั้งผลักดันและส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน และเมื่อจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่ามัธยเลขคณิตมากที่สุดคือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รองลงมาเป็นด้านมีวินัย ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านรักความเป็นไทย ด้านมีจิตสาธารณะ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ด้านอยู่อย่างพอเพียง และด้านใฝ่เรียนรู้ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลทรี พิภุคแกม ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณลักษณะผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า คุณลักษณะผู้เรียนในสถานศึกษาขั้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริตา แยมกลิ่น ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พีรพัฒน์ รุ่งเรือง ศึกษาทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 พบว่า ส่วนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ใฝ่เรียนรู้ มีจิตสาธารณะ รักความเป็นไทย มุ่งมั่นในการทำงาน และอยู่อย่างพอเพียง ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี ศรีจันทร์หล่น ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาประกอบไปด้วย การมีวินัย การใฝ่เรียนรู้ และการมุ่งมั่นในงาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียนสำหรับสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา มาศเมฆ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 พบว่า คุณลักษณะผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 16 ด้าน

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริตา แยมกลิ่น ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌปภัช รุ่งโรจน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงานวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชชัชราณีย์ ศรีปานนาค ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า บทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา มาตเมฆ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 พบว่า การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์คล้ายตามกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของมาเชียล ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของพฤติกรรมผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งมีการสำรวจประสิทธิภาพของโรงเรียน ความสำเร็จของนักเรียน และพฤติกรรมผู้บริหาร พบว่า พฤติกรรมผู้บริหารในการบริหารงานทางวิชาการ ได้แก่ การสนับสนุนการเรียนการสอน วิสัยทัศน์ และการทุ่มเทในการทำงานมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จึงแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้อง ต่างมุ่งเน้นงานด้านวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารวิชาการในสถานศึกษาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดสามอันดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประกันคุณลักษณะการศึกษากับงานวิชาการ ด้านการวางแผนวิชาการ และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ตามลำดับ ดังนั้น ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญการประกันคุณลักษณะการศึกษากับงานวิชาการ ด้านการวางแผนวิชาการ และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ให้มากขึ้นกว่าเดิม ควรเสริมสร้างการประกันคุณลักษณะการศึกษากับงานวิชาการ ควรมีการวางแผนวิชาการด้วยวิธีการที่เหมาะสม ควรจัดกิจกรรมให้ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือกับชุมชน จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ให้แก่ชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ

2. จากผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ด้านที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดสามอันดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ด้านอยู่อย่างพอเพียง และด้านใฝ่เรียนรู้ ตามลำดับ ดังนั้น ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้อง ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความมุ่งมั่นในการทำงาน เห็นคุณค่าของการอยู่อย่างพอเพียง และส่งเสริมให้นักเรียนใฝ่เรียนรู้

3. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ในลักษณะคล้อยตามกัน ซึ่งหากโรงเรียนให้ความสำคัญกับการบริหารวิชาการ ในด้าน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ และ การประกัน

คุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ ก็จะส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้อย่างรวดเร็ว

4. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารทางวิชาการที่ดีแล้วนั้นในลักษณะคล้ายตามกันจะส่งผลกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ในด้านมีวินัย ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน และ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของผู้เรียนดีตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ได้แพร่หลายออกไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการค้นคว้าของผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป ผู้วิจัยจึงขอเสนอข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครในกลุ่มอื่น ๆ และในปริมาณพลเพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยที่ได้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกลุ่มสถานศึกษาได้ต่อไป

รายการอ้างอิง

- Albert-Green, Deedra. "Teachers Parents and Students Perception of Effective School Characteristics of Two Texas Urban Exemplary Open-Enrollment Charter Schools." A Dissertation of Doctor of Philosophy for the Degree Texas A&M University, 2005.
- Anthony, Mary Chirtine Jackson. "An Investigation of the Efficacy of a Character Program in a Rural Middle School." *Dissertation Abstracts International* 63, no. 4 (October 2002).
- Cronbach, Lee J. *Essentials Psychological Testing*. 3 ed. New York: Harper & Row Publisher, 1974.
- Daniel, Jeran. "Role Expectation of Elementary School Supervisor in Open Space School Which Emphasize Team Teaching and Individualized Instruction." *Dissertation Abstracts International* 2, no. 16 (August 1975).
- Gholar, อ่างถึงโน ฆนัท ธาตุทอง. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์, 2553.
- Gonton, Richard A. *School Administration and Supervision: Leadership Challenges and Opportunities*. 2 ed. Ohio: W.C. Brown Co, 1983.
- Goodhart, H. *The Instrument and Expressive Characteristics of Public Secondary School and Effectiveness*. New York: McGraw - Hill, 1991.
- Hoy, Wayne K., and G. Miskel Cecil. *Educational Administration*. 8 ed. New York: McGraw-Hill, 2008.
- J., Sergiovanni Thomas, and others. *Education Governance and Administration*. Englewood Cliff, N.J.: Prentice-Hall Inc., 1980.
- James, Forest, and Kinser. *Higher Education in the United States: An Encyclopedia*. Oxford: ABC-CLIO, 2002.
- Julia Miller Vick, Jennifer S. Mary, and Morris Heiberger. *The Academic Job Search Handbook*. 4 ed. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2008.
- L., Massie Joseph, and John Douglas. *Managing: A Contemporary Introduction*. 3 ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall Inc, 1981.

- Lunenburg, Fred C., and Allan C. Ornstein. *Educational Administration: Concepts and Practices*. 5 ed. CA: Wadsworth Cengage Learning, 2008.
- Maciel, Rosemarie Gomez. "Do Principles Make a Difference an Analysis of Leadership Behaviors of Elementary Principals in Effective School 2005."
<http://proquest.uni.com>.
- Marmon, D.H. *Core Competencies of Professional Service Providers in Federally Funded Education Programs*. Tennessee: The University of Tennessee, 2002.
- Miller, Van. *The Public Administration of American School System*. New York: The Macmillan Company, 1995.
- Miller Van. *The Public Administration of America School System*. New York: The Macmillan Company, 1965.
- R.V., Krejcie, and D.M. Morgan. "Determining Sample Size Research." *Education and Psychological Measurement November* (1970).
- W., Best John. *Research in Edu*. Englewood cliffs New jersey: Prentice-Hall Inc, 1977.
- William, M. *Planning Curriculum for School*. New York: Holt, Richart and Winston, 1994.
- กมล ภู่อประเสริฐ. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์, 2545.
- กระทรวงศึกษาธิการ. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.
- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ), 2548.
- . คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: บริษัท บุ๊คพอยท์ จำกัด, 2553.
- . แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.
- . แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553.
- . แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

ประเทศไทยจำกัด, 2552.

- . "สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พ.ศ. 2550. 8 คุณธรรมพื้นฐาน." โปสเตอร์.
- กุลทวี พิกุลแกม. "การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2555-2559). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2555.
- คุรุสภา สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา. "มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารโรงเรียน." <http://www.ksp20132/content/view.php?mid=136&did=255&did>.
- ฉันท ชาติทอง. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. นครปฐม: เพชรการพิมพ์, 2553.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. การบริหารงานวิชาการ. ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษาสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2549.
- ณัชชชราณี ศรีปานนาค. "บทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, 2553.
- ปรียาภรณ์ เชียงเครือ. "การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองกุ่ม จังหวัดนครราชสีมา." การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศม.มหาสารคาม, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, 2553.
- พีรพัฒน์ รุ่งเรือง. "ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 1." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.
- เพียรพันธุ์ กิจพานิชย์เจริญ. "ศึกษาสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2552.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2543.

- ระเบียบ เขียวชาญ. "การศึกษาสมรรถนะการบริหารด้านวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตภาษีเจริญ." วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร, 2550.
- ราชบัณฑิตสถาน. พจนานุกรมราชบัณฑิตสถาน. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิชชิ่ง, 2542.
- . พจนานุกรมราชบัณฑิตสถาน พ.ศ.2542 กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น, 2546.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: ศูนย์หนังสือ
มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2550.
- วชิราภรณ์ พรหมนาทม. "การบริหารวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.
- วิจิตร วรุตบางกูร และ สุพิชญา ธีระกุล. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น.
กรุงเทพฯ: ชนิษฐ์การพิมพ์, 2535.
- วินิจ เกตุขำ. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: มหาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
- วิภา ทองหง่า. "รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร." ดุษฎีนิพนธ์ปริญญา
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2554.
- ศิริดา แยมกลิ่น. "ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของนักเรียน." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.
- สมาน อัสวภูมิ. การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 5.
อุบลราชธานี: หจก.อุบลกิจออฟเซทการพิมพ์, 2553.
- สันติ บุญภิรมย์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: บริษัท บุ๊คพอยท์ จำกัด, 2553.
- . หลักการบริหารการศึกษา. บุ๊ค พอยท์: กรุงเทพฯ, 2552.
- สำนักการศึกษา. คู่มือการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กรุงเทพฯ: หน่วย
ศึกษานิเทศก์, 2551.
- สำนักการศึกษา สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา. ผลการประเมินความสำเร็จในการจัดการเรียนการ
สอน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2558.
- สำนักการศึกษา สำนักยุทธศาสตร์. สถิติกรุงเทพมหานคร ปี2554. กรุงเทพฯ: คณะรัฐมนตรีและราช
กิจจานุเบกษา, 2555.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการกระจายอำนาจการ

- บริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2550.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบ. กรุงเทพฯ: เอกสารสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพการศึกษา: ระเบียบวาระแห่งชาติ (พ.ศ.2551-2555). กรุงเทพฯ: พริกหวาน, 2551.
- สุธีระ ทานตะวงษ์. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2534.
- สุนทรีย์ ลิ้มจี้ง. "การบริหารงานโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในเครือข่าย ภูมิภาคนี้ผู้ใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มาเรีย." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษา, 2554.
- หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร Smart School. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2555.
- . คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร: การบริหารงานทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษา, 2551.
- อรพินทร์ ชูชม, อัจฉรา สุขารมณ และอุษา ศรีจันดารัตน์. การวิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับ จิตสำนึกทางปัญญาและคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทย กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.
- อรุณี ศรีจันทร์หล่น. "การพัฒนาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1." วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2560.
- อังคณา มาตเมฆ. "การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น ที่ 5." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557.
- อัมพร ภูกองไชย. "ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี." วิทยานิพนธ์ปริญญา

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2557.

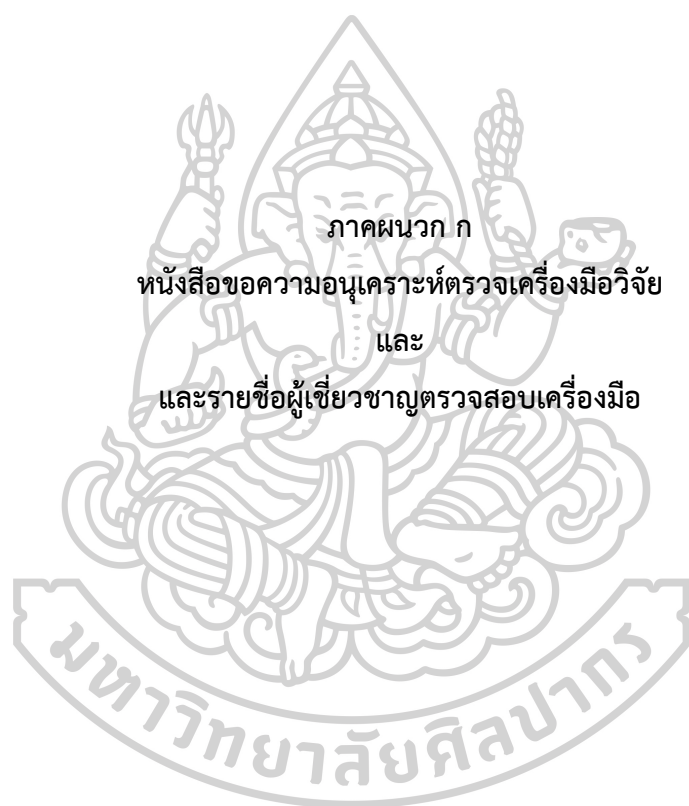
อุทัย บุญประเสริฐ. การวางแผนและการจัดการระบบแผนงานโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เอสดี เพรส, 2538.

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.2. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, 2552.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

และ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ที่ ศธ 6812.2/ 519

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

8 กุมภาพันธ์ 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.เฉลียว ยาจันทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวปิยนาด ธนพรวรกุล รหัสนักศึกษา 57252318 นักศึกษาระดับปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร มีความประสงค์ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะประสงคของผู้เรียนใน
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ” ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ไคร่ขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของ
ท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ดร.โพยม จันทรน้อย ศษ.ด.การบริหารการศึกษา
ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
วิทยฐานะเชี่ยวชาญ
จังหวัดนนทบุรี
2. ดร.เฉลียว ยาจันทร์ ศษ.ด.การบริหารการศึกษา
ผู้อำนวยการโรงเรียนบางบัวทอง
วิทยฐานะเชี่ยวชาญ
จังหวัดนนทบุรี
3. รศ.ดร.ธีรศักดิ์ อุ่ณอารมณเลิศ ศษ.ม.การวัดและประเมินผลการศึกษา
อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
จังหวัดนครปฐม
4. นางพวงผกา แสงเงิน ศษ.ด.การบริหารการศึกษา
ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมปทุมมาวาส
วิทยฐานะเชี่ยวชาญ
จังหวัดกรุงเทพมหานคร
5. นายพรไพสน คนมี ค.บ.วิชาเอกภาษาไทย
ครูผู้สอนโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย
วิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ
จังหวัดเพชรบุรี

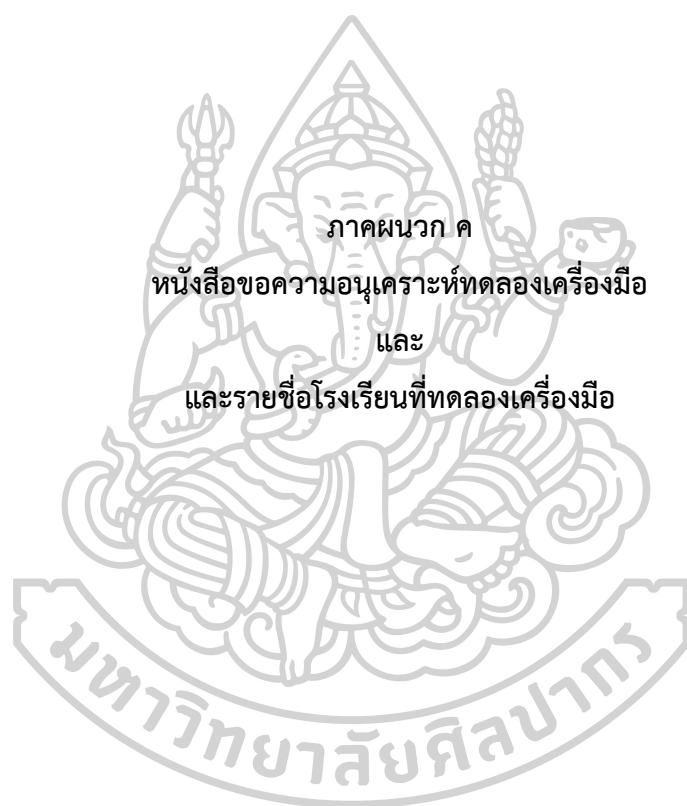
ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5		
ข้อ 1	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 2	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 3	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ข้อ 4	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 5	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 6	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 7	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 8	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 9	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 10	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ข้อ 11	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 12	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 13	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 14	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 15	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 16	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 17	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ข้อ 18	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 19	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 20	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5		
ข้อ 21	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 22	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 23	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 24	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ข้อ 25	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 26	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 27	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 28	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 29	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 30	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 31	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ข้อ 32	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 33	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 34	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 35	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 36	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 37	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 38	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ข้อ 39	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 40	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5		
ข้อ 41	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 42	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 43	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 44	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 45	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ข้อ 46	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 47	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 48	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 49	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 50	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 51	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 52	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ข้อ 53	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 54	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 55	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 56	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 57	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 58	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 59	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ข้อ 60	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 61	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5		
ข้อ 62	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 63	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 64	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 65	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 66	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ข้อ 67	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 68	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 69	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 70	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 71	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 72	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 73	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ข้อ 74	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 75	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 76	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 77	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 78	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 79	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์ที่ทดลองเครื่องมือ
และ
และรายชื่อโรงเรียนที่ทดลองเครื่องมือ

ที่ ศธ 6812.2 / ๒๒7

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

27 กุมภาพันธ์ 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุวรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ

ด้วย นางสาวปิยนาด ชนพรวรกุล รหัสนักศึกษา 57252318 นักศึกษาระดับปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร ประสงค์ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะประสงคของผู้เรียนในโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้
นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้
ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

โรงเรียนกลุ่มทดลองใช้เครื่องมือในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ

ลำดับที่	โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงธนเหนือ	หมายเหตุ
	เขตตลิ่งชัน	
1.	โรงเรียนวัดกระโจมาทอง	
2.	โรงเรียนวัดประสาธ	
	เขตบางพลัด	
3.	โรงเรียนสามัคคีสุทธาวาส	
4.	โรงเรียนบางยี่ขันวิทยาคม	
	เขตจอมทอง	
5.	โรงเรียนวัดไทร(ถาวรพรหมานุกูล)	
6.	โรงเรียนวัดมงคลวราราม(สมพรพตกสรร์)	
	เขตธนบุรี	
7.	โรงเรียนวัดดาวคะนอง	
8.	โรงเรียนวัดกระเจ้าปิ่น	
	เขตคลองสาน	
9.	โรงเรียนวัดทองเพ็ญ	
10.	โรงเรียนวัดสุวรรณ	
	เขตบางกอกใหญ่	
11.	โรงเรียนวัดดีควด	
12.	โรงเรียนวัดท่าพระ	
	เขตบางกอกน้อย	
13.	โรงเรียนวัดศรีสุดาราม	
14.	โรงเรียนวัดบางขุนนนท์	
	เขตทวีวัฒนา	
15.	โรงเรียนคลองทวีวัฒนา(ทองน่วมอนุสรณ์)	

ภาคผนวก ง
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.985	79

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
การวางแผนงานวิชาการ1	354.80	979.200	.739	.984
การวางแผนงานวิชาการ2	354.73	979.789	.810	.984
การวางแผนงานวิชาการ3	354.67	991.126	.716	.984
การวางแผนงานวิชาการ4	354.90	987.472	.629	.985
การวางแผนงานวิชาการ5	354.73	978.823	.781	.984
การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา1	354.57	999.564	.488	.985
การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา2	354.37	1002.585	.470	.985
การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา3	354.33	1008.299	.366	.985
การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา4	354.47	991.016	.770	.984
การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา5	354.57	982.530	.810	.984
การบริหารจัดการเรียนรู้1	354.60	987.145	.695	.984
การบริหารจัดการเรียนรู้2	354.63	1004.309	.348	.985
การบริหารจัดการเรียนรู้3	354.40	1005.490	.424	.985
การบริหารจัดการเรียนรู้4	354.43	1012.254	.167	.985
การบริหารจัดการเรียนรู้5	354.53	995.568	.609	.984
การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน1	354.40	994.041	.722	.984
การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน2	354.43	993.909	.702	.984
การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน3	354.43	997.771	.584	.985
การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน4	354.57	993.289	.602	.985
การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน5	354.63	990.240	.672	.984
การวัดผลประเมินผลการเรียน1	354.47	1005.637	.385	.985
การวัดผลประเมินผลการเรียน2	354.33	1007.816	.386	.985

การวัดผลประเมินผลการเรียน3	354.37	1002.447	.568	.985
การวัดผลประเมินผลการเรียน4	354.40	1001.628	.567	.985
การวัดผลประเมินผลการเรียน5	354.63	1000.516	.513	.985
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่ง เรียนรู้1	354.93	987.030	.698	.984
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่ง เรียนรู้2	354.73	989.099	.705	.984
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่ง เรียนรู้3	354.53	990.189	.764	.984
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่ง เรียนรู้4	354.53	996.257	.671	.984
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่ง เรียนรู้5	354.83	982.833	.760	.984
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา1	354.67	986.920	.756	.984
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา2	354.77	986.047	.790	.984
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา3	354.33	1003.264	.576	.985
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา4	354.60	985.421	.800	.984
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา5	355.10	977.679	.751	.984
การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางวิชาการ1	354.73	991.582	.548	.985
การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางวิชาการ2	354.53	991.775	.718	.984
การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางวิชาการ3	354.50	992.052	.723	.984
การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางวิชาการ4	354.53	986.189	.729	.984
การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางวิชาการ5	354.73	988.064	.626	.984
การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ1	354.50	991.293	.745	.984
การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ2	354.63	982.033	.883	.984
การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ3	354.53	983.154	.802	.984
การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ4	354.67	979.264	.879	.984
การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ5	354.70	986.148	.777	.984
รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์1	354.53	994.464	.729	.984
รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์2	354.50	1000.534	.543	.985

รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์3	354.43	1003.702	.468	.985
รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์4	354.33	1004.644	.519	.985
รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์5	354.30	1003.252	.634	.985
ชื่อสัตย์สุจริต1	354.43	998.737	.644	.984
ชื่อสัตย์สุจริต2	354.43	997.978	.671	.984
ชื่อสัตย์สุจริต3	354.73	995.513	.597	.985
ชื่อสัตย์สุจริต4	354.50	993.155	.691	.984
มีวินัย1	354.70	991.666	.636	.984
มีวินัย2	354.53	995.499	.695	.984
มีวินัย3	354.53	996.464	.664	.984
มีวินัย4	354.83	999.730	.447	.985
มีวินัย5	354.87	996.878	.532	.985
ใฝ่เรียนรู้1	354.93	991.857	.583	.985
ใฝ่เรียนรู้2	354.77	979.909	.873	.984
ใฝ่เรียนรู้3	354.87	979.292	.852	.984
ใฝ่เรียนรู้4	354.87	988.326	.644	.984
ใฝ่เรียนรู้5	354.97	982.792	.758	.984
อยู่อย่างเพียงพอ1	354.93	988.064	.673	.984
อยู่อย่างเพียงพอ2	354.90	986.438	.757	.984
อยู่อย่างเพียงพอ3	354.67	997.540	.536	.985
อยู่อย่างเพียงพอ4	354.90	991.128	.702	.984
มุ่งมั่นในการทำงาน1	354.83	988.971	.670	.984
มุ่งมั่นในการทำงาน2	354.93	987.030	.698	.984
มุ่งมั่นในการทำงาน3	354.93	987.237	.693	.984
มุ่งมั่นในการทำงาน4	354.67	983.126	.787	.984
รักความเป็นไทย1	354.53	980.878	.858	.984
รักความเป็นไทย2	354.47	981.982	.854	.984
รักความเป็นไทย3	354.47	985.292	.771	.984
รักความเป็นไทย4	354.50	983.845	.795	.984
มีจิตสาธารณะ1	354.50	990.672	.686	.984
มีจิตสาธารณะ2	354.77	991.220	.655	.984
มีจิตสาธารณะ3	354.43	989.771	.739	.984

ที่ ศธ 6812.2 / ร.12

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

28 มีนาคม 2560

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุวรรณคีรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ

ด้วย นางสาวปิยนดา ธนพรวรกุล นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร”
มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ปฏิบัติ
ราชการแทน และครูผู้สอน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านโปรดกรุณาแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่นักศึกษา
ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

งานธุรการ

โทร. 08 6704 2540

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

ลำดับที่	โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงเทพมหานคร	หมายเหตุ
	เขตตลิ่งชัน	
1.	โรงเรียนวัดมะกอก(วิสุทธิวิทยาการ)	
2.	โรงเรียนชุมทางตลิ่งชัน	
3.	โรงเรียนวัดปากน้ำฝั่งเหนือ	
4.	โรงเรียนฉิมพลี	
5.	โรงเรียนวัดตลิ่งชัน(ปิ่นทองสันฐานาคาร)	
6.	โรงเรียนวัดทอง (อุดมศิลป์วิทยาการ)	
7.	โรงเรียนวัดไก่อเตี้ย (สวัสดีประชาชนกุล)	
8.	โรงเรียนวัดอินทราวาส	
9.	โรงเรียนวัดเกาะ	
10.	โรงเรียนวัดโพธิ์ (ราชภรณ์ผดุงผล)	
11.	โรงเรียนวัดพิบูล	
12.	โรงเรียนวัดพุทธกษมาลา (นนทสิริราชภรณ์บำเพ็ญ)	
13.	โรงเรียนวัดรัชฎาธิฐาน	
14.	โรงเรียนวัดช่างเหล็ก	
	เขตบางพลัด	
15.	โรงเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม	
16.	โรงเรียนวัดฉัตรแก้วจงกลณี	
17.	โรงเรียนวัดเปาโรหิตย์	
18.	โรงเรียนวัดพระยาศิริโอยสวรรค์	
19.	โรงเรียนวัดเทพากร (เลี่ยมมาตุทิศ)	
20.	โรงเรียนวัดคฤหบดี (จันทร์สถิตย์)	
21.	โรงเรียนวัดวิมุตยาราม	
22.	โรงเรียนวัดรวก	
23.	โรงเรียนวัดบางพลัด(ป.สุวณโณ)	
	เขตจอมทอง	

ลำดับที่	โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงเทพมหานครเหนือ	หมายเหตุ
24.	โรงเรียนวัดนาคนิมิตร(สว่างนพราษฎร์วิทยา)	
25.	โรงเรียนวัดสี่สุก	
26.	โรงเรียนวัดนางนอง(พิพัฒน์)	
27.	โรงเรียนวัดโพธิ์ทอง	
28.	โรงเรียนวัดโพธิ์แก้ว	
29.	โรงเรียนวัดบางขุนเทียนนอก (ศิลปเดชาคาร)	
30.	โรงเรียนวัดบางประทุนนอก	
31.	โรงเรียนวัดยายร่ม(วัฒนราษฎร์รังสรรค์)	
32.	โรงเรียนวัดศาลาครืน	
	เขตธนบุรี	
33.	โรงเรียนวัดใหม่ยายนุ้ย	
34.	โรงเรียนวัดโพธิ์นิมิตร	
35.	โรงเรียนวัดเวฬุราชิน	
36.	โรงเรียนวัดบุคคโล	
37.	โรงเรียนวัดราชวรินทร์	
38.	โรงเรียนวัดประยูรวงศ์	
39.	โรงเรียนวัดประดิษฐาราม	
40.	โรงเรียนวัดราชคฤห์	
41.	โรงเรียนวัดบางสะแกใน	
42.	โรงเรียนวัดบางสะแกนอก	
43.	โรงเรียนวัดบางน้ำชน	
44.	โรงเรียนวัดขุนจันทร์	
45.	โรงเรียนวัดกัลยาณมิตร	
46.	โรงเรียนก้นตฬาราราม	
47.	โรงเรียนวัดใหญ่ศรีสุพรรณ	
	เขตคลองสาน	
48.	โรงเรียนวัดทองธรรมชาติ	
49.	โรงเรียนวัดทองนพคุณ	
50.	โรงเรียนวัดเศวตฉัตร	

ลำดับที่	โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงธนเหนือ	หมายเหตุ
51.	โรงเรียนวัดพิชัยญาติ	
52.	โรงเรียนวัดสุทธาราม	
53.	โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม	
	เขตบางกอกน้อย	
54.	โรงเรียนวัดสุวรรณาราม	
55.	โรงเรียนวัดสุวรรณคีรี	
56.	โรงเรียนวัดวิเศษการ	
57.	โรงเรียนวัดเจ้าอาาม	
58.	โรงเรียนวัดยางสุทธาราม	
59.	โรงเรียนวัดมะลิ	
60.	โรงเรียนวัดตมมูลเหล็ก	
61.	โรงเรียนวัดอัมพวา	
62.	โรงเรียนวัดบางเสาธง	
63.	โรงเรียนวัดโพธิ์เรียง	
64.	โรงเรียนวัดพระยาทำ	
65.	โรงเรียนวัดปฐมบุตรอิสาราม	
66.	โรงเรียนวัดดุสิตาราม	
	เขตบางกอกใหญ่	
67.	โรงเรียนวัดใหม่พิเรนทร์	
68.	โรงเรียนวัดนาคกลาง	
69.	โรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี	
70.	โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม	
	เขตทวีวัฒนา	
71.	โรงเรียนคลองมหาสวัสดิ์	
72.	โรงเรียนวัดปุณณवास	
73.	โรงเรียนคลองตันไทร(สุขล้อมอุทิศ)	
74.	โรงเรียนตั้งพิรุฬห์ธรรม	
75.	โรงเรียนคลองบางพรหม	
76.	โรงเรียนมัธยมปุณณवास	

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์มุ่งที่จะศึกษา การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ โรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย
 - ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการ/ปฏิบัติราชการแทน 1 คน
 - ครูผู้สอน 1 คน
3. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
 - ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อความตามสภาพความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คำตอบที่ได้ในครั้งนี้จะนำมาวิเคราะห์และเสนอเป็นภาพรวม จะไม่มีผลกระทบต่อท่านและสถานศึกษาของท่านแต่ประการใด และหวังอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวปิยนดา ธนพรวรรกุล

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่องการบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 : สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ○ หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อที่	สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	() 1
2.	อายุ (เศษปีที่เกิน 6 เดือน เพิ่มอีก 1 ปี) ☐ ไม่เกิน 23 ปี ☐ 24 - 33 ปี ☐ ไม่เกิน 34 - 44 ปี ☐ 45 ปีขึ้นไป	() 2
3.	ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)	() 3
4.	ตำแหน่งหน้าที่หลักในโรงเรียน ☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการ/ปฏิบัติราชการแทน ☐ ครูผู้สอน	() 4
5.	ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ☐ ไม่เกิน 5 ปี ☐ 6 - 10 ปี ☐ 11 - 15 ปี ☐ 16 - 20 ปี ☐ 21 - 25 ปี ☐ 26 ปีขึ้นไป	() 5

ตอนที่ 2 : การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เพียงคำตอบเดียว โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	การวางแผนงานวิชาการ						
1	มีการสำรวจและจัดทำทะเบียนรายชื่อครูสอนพิเศษ วิชาการ						() 6
2	มีการจัดระบบฐานข้อมูลด้านนักเรียน บุคลากร อาคารสถานที่ สื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และงานวิจัย						() 7
3	มีการนำสารสนเทศมากำหนดและจัดทำแผนงานวิชาการ						() 8
4	มีการจัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงกับหน่วยงาน อื่น						() 9
5	มีการตรวจสอบติดตามและประเมินผลและจัดทำแผนงาน วิชาการ						() 10
	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา						
6	จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ยึดหลักการมีส่วนร่วมของฝ่าย ต่าง ๆ เช่นฝ่ายบริหาร ครู ผู้ปกครองชุมชนเครือข่าย และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						() 11
7	จัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความพร้อมของ โรงเรียนเป็นสำคัญ						() 12
8	จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยได้รับการรับรองจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน						() 13

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
9	มีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ เช่น การประชุมสัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร และการแข่งขันทางวิชาการ						() 14
10	มีการกำกับดูแลคุณภาพสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน โดยการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร การจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน และตรวจสอบทบทวน ติดตามผลการใช้หลักสูตร						() 15
การบริหารการจัดการเรียนรู้							
11	ครูศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรหรือวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนนำไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้						() 16
12	ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						() 17
13	ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดตามหลักสูตรของโรงเรียน						() 18
14	สนับสนุนให้ครูได้สอนตามความรู้ความสามารถหรือความถนัด						() 19
15	ติดตาม นิเทศ และตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ของครู						() 20
การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน							
16	จัดทำแผนงานหรือโครงการนิเทศของโรงเรียนเป็นประจำทุกปี						() 21
17	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนอย่างชัดเจน						() 22
18	จัดการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาจัดให้สอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตรของโรงเรียน						() 23
19	พัฒนาให้ความรู้แก่ครูเรื่องการนิเทศการศึกษา						() 24
20	นำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอนของครู						() 25
การวัดผลประเมินผลการเรียน							
21	ผู้บริหารเป็นผู้นำในการดำเนินงานด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา						() 26
22	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ครู บุคลากรรับผิดชอบ						

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของโรงเรียน						() 27
23	ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการวัดผลและประเมินผลการศึกษา						() 28
24	ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาหน่วยการเรียนรู้ หรือสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร						() 29
25	มีการพัฒนาปรับปรุงวิธีการและรูปแบบการวัดผลประเมินผลให้เหมาะสมอยู่เสมอ						() 30
	การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้						
26	ศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้						() 31
27	จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูแก่นักเรียนอย่างเหมาะสม						() 32
28	ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้						() 33
29	ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้						() 34
30	ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่นจากทั้งในและนอกโรงเรียน						() 35
	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
31	สร้างความตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู						() 36
32	ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดมาตรการ เกณฑ์หรือทิศทางในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน						() 37
33	กำหนดให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน						() 38
34	ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือครูสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน						() 39
35	การเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูให้ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง หรือผู้สนใจได้ทราบ						() 40

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ						
36	ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางวิชาการของโรงเรียน						() 41
37	ประสานขอความร่วมมือ ความช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการจากหน่วยงานต้นสังกัด						() 42
38	สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการระหว่างโรงเรียน						() 43
39	ร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน						() 44
40	ติดตามผลการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม						() 45
41	กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกรุงเทพมหานครและสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา						() 46
42	สร้างความเข้าใจในเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา						() 47
43	ดำเนินการพัฒนางานประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง						() 48
44	ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง						() 49
45	นำผลการติดตามและประเมินคุณภาพภายในและภายนอกเพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา						() 50

ตอนที่ 3 : คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เพียงคำตอบเดียว โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	รักษา ศาสน์ กษัตริย์						
46	ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบายความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง						() 51
47	ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่พลดีของชาติ						() 52
48	เข้าร่วมส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีปรองดองที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนชุมชนและสังคม						() 53
49	ร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาตามโอกาส						() 54
50	ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น						() 55
	ชื่อสัตย์สุจริต						
51	ให้ข้อมูลของตนเองตามความเป็นจริงและถูกต้อง						() 56
52	ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงความเป็นจริงต่อตนเองทั้งกาย วาจา ใจ						() 57
53	ผู้เรียนปฏิบัติตนโดยคำนึงความถูกต้องและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด						() 58
54	ผู้เรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง						() 59
	มีวินัย						
55	ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัวโรงเรียนและสังคม						() 60

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
56	แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ						() 61
57	เคารพเชื้อฟัง ครูบาอาจารย์ บิดามารดาและผู้อื่น						() 62
58	รับผิดชอบในการทำงานและส่งงานตรงเวลา						() 63
59	ตรงต่อเวลาทั้งต่อตนเองและผู้อื่น						() 64
	ใฝ่เรียนรู้						
60	ตั้งใจเรียน เอาใจใส่ ขยันและเพียรพยายามในการเรียน						() 65
61	สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์						() 66
62	แสวงหา/ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและเลือกใช้สื่อต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม						() 67
63	จดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบและสรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล						() 68
64	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน						() 69
	อยู่อย่างพอเพียง						
65	ใช้ทรัพย์สินของตนเอง อย่างประหยัดและคุ้มค่า						() 70
66	ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่าและเก็บรักษาดูแลเป็นอย่างดี						() 71
67	ใช้จ่ายประหยัดและมีการเก็บออมเงินอย่างสม่ำเสมอ						() 72
68	ผู้เรียนปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบมีเหตุผล						() 73
	มุ่งมั่นในการทำงาน						
69	มุ่งมั่น ตั้งใจ และพากเพียรพยายามในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย						() 74
70	อดทนและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ						() 75
71	มีความรับผิดชอบในการทำงาน						() 76
72	ทำงานอย่างมีความสุข พัฒนางานและเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตน						() 77

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	รักความเป็นไทย						
73	ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูทวดเวที						() 78
74	เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาใน ท้องถิ่น						() 79
75	เห็นคุณค่าในความสำคัญและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ อย่างถูกต้องและเหมาะสม						() 80
76	ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมไทยได้อย่าง เหมาะสม						() 81
	มีจิตสาธารณะ						
77	ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม และเพื่อผู้อื่น โดยการช่วยเหลือบิดา มารดา ครู อาจารย์ พี่น้องและเพื่อนในการทำงาน						() 82
78	ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติ ของห้องเรียน โรงเรียนและสาธารณะ เป็นอย่างดี						() 83
79	เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส						() 84

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

(นางสาวปิยนถ ธนพรวรกุล)

นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ปิยนาด ชนพรวรกุล
วัน เดือน ปี เกิด	23 ตุลาคม 2527
สถานที่เกิด	อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2540 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดเขาโบสถ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ.2546 สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางสะพานวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ.2550 สำเร็จการศึกษา ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จังหวัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2553 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี พ.ศ.2557 ศึกษาต่อระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน	392 หมู่ 7 ตำบลวังก้ง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์